

Gedichten en rijmen

J.J.A. Goeverneur

bron

J.J.A. Goeverneur, *Gedichten en rijmen*. W. van Boekeren, Groningen 1836

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/goev001gedi01_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Aan den goedgunstigen lezer.

Ofschoon ik, gedachtig aan het Horatiaansche nonumque prematur in annum, geen voorstander er van ben, om iemand het spoedig uitgeven van verzen aan te raden, en hoewel ik wel eens met leede oogen zag, dat sommige jonge lieden in ons Vaderland daar zoo haastig gebakerd mede waren, en dan nog niet eens eerst een' deskundige daarover raadpleegden, heb ik echter, om verschillende bijkomende redenen, den Maker of Zamenvlechter van dezen Dichtbundel, (in vroeger jaren een' mijner vlijtige leerlingen) van de uitgave zijner Gedichten niet willen afschrikken, ja, ik heb zelfs aan zijn verzoek willen voldoen, om een klein Voorberigt voor die uitgaaf te plaatsen; te meer, daar zijn geachte Vader mij te kennen gaf, dat zulks hem zeer aangenaam zijn zoude.

Waarin zal die Voorrede nu echter bestaan, geëerde Lezer? Zal ik, als een winderig Marktschreeuwer of bestoken Recensent, het hier te voorschijn tredend papieren kind

II

(gelijk Vader CATS, al boertend, ergens zijne verzen noemt) tot in de wolken gaan opvijzelen en regts en links bewierooken? Maar zulk een brommend steken der lofbazuin over de lettervruchten van jonge lieden strookt evenmin met mijne neigingen, als het voor den jongen Dichter-zelven aangenaam, of voor zijne Gedichten noodig zijn zoude. Wat toch dit laatste betreft, 'Goede wijn,' zegt het oud-Hollandsche spreekwoord: 'behoeft geen' krans,' en zoo de wijn niet goed, zoo dezelve van een slecht gewas, onrijp, wrang of verschaald is, zullen duizend kransen hem voor het gehemelte van fijne proevers niet beter maken; wat min figuurlijk gesproken: weinig zoude het bij bevoegde Regters afdoen, dat ik aan deze verzen lof toezwaaide, zoo dezelve geen' lof verdienden. - Men veroorlove mij dus alleen, en zulks als mijn persoonlijk gevoelen en met alle bescheidenheid, te zeggen, dat, ofschoon ik deze dichtstukjes in geen en deele als voortbrengselen eener voor alle gisping schootvrije Muze beschouw, echter, mijns inziens, in verscheiden derzelve vrij wat dichterlijk vuur en verbeeldingskracht gloeit, en hier en daar vonken van geest en luim opstuiven, wier flikkering een niet al te stug Kunstregter met welgevallen aanschouwen zal^{)}. Kortom, ik vind, dat*

**) De Vaderlandsche Legende van het Vliegend Schip is, dunkt mij, een der beste stukjes. Er heerscht veel Romantisch-dichterlijke verbeeldingskracht en gevoel in, en het vers is, naar de proeve, die ik er van genomen heb, zeer geschikt voor eene levendige Declamatie. En dit is een vrij goede toetssteen voor Gedichten van die soort! Eene Romance, Ballade of Legende, die zich slecht declameren laat, is zelden veel waard. - Aan den bonten beeldenpronk en de gezochte persoonsverbeeldingen in sommige vertaalde dichtstukjes uit de nieuwere Fransche school hecht ik niet bijzonder veel waardij, zonder daarmede echter te willen beweren, dat er niet hier en daar veel Poëzij in die verzen steekt.*

III

deze kleine Dichtbundel zoo goed het licht mag zien, als vele andere, van welke de drukpers in de laatste, zeer rijm-zwangere jaren verlost is geworden, en die, bij hunne komst ter wereld, met heusche lippen en een ongerimpeld voorhoofd door onze Aristarchen verwelkomd zijn. Welwillendheid moet echter den lezer altijd bezielen, en ik twijfel er niet aan, of de Heer GOEVERNEUR, dien ik volgaarne erken nimmer op laatdunkendheid en overdreven zelfliefde betrapt te hebben, zal hierin met mij volkomen éénstemmig denken. Trouwens, waar is de Dichter, waar de Redenaar, waar de Wijze (al stond Koning SALOMO zelf uit den dooden op), die geene welwillendheid bij zijne Lezers of Hoorders noodig heeft?

Ziedaar, geëerde Lezer! mijne korte voorrede. Ik heb er niets verder bij te voegen, dan den hartelijken wensch,

dat de jeugdige Dichter in alle opzigten den goeden verstands-aanleg en de talenten, waarmede hem de Natuur geheel niet stiefmoederlijk bedeed heeft, op eene waardige wijze, en die zijnen braven Ouderen tot vreugde verstrekt, zoo ten nutte van zichzelf als tot heil van Vaderland en Maatschappij, besteden moge, en dat, na de stormen, waaraan ieder onzer (broze Menschen, die wij zijn!) in de lente des levens zoo ligt is blootgesteld, de zonneshijn des geluks hem in het vervolg even vriendelijk aan moge lagchen, als de Muze der dichtkunst hem tot dusver niet zelden aangelaagchen heeft. Moge hij daartoe al zijne krachten inspannen, en Gods zegen, zonder welken niets gedijen kan, die pogingen met den besten uitslag bekroonen!

Groningen, Sept. 1836.

B.H. LULOFS.

Drukfeilen.

Bladz. 20	reg. 17	staat: <i>maagdekijn</i>	lees: <i>maagdelijn</i> .
Bladz. 115	reg. 1	staat: <i>ontfloerst</i>	lees: <i>omfloerst</i> .

Sappho.

Ainsi parla Sappho.

LA MARTINE.

De zon rees op uit zee, de golven beukten 't strand. -
Dus liet van 't rotsgesteent' zich Sappho's treurtoon hooren,
En om haar heen geschaard, geleend aan 's afgronds rand,
Zat Lesbos maagdenrij, in droef gepeins verloren.

Rampzaal'ge rots, verwoede baren,
Gij jaagt mij schrik noch huid'ring aan!
Ge ontroof een offerlam aan Cypris feestaltaren;
De wreede liefde straft, wat liefde heeft misdaan.
Ziet gij, met welk een' krans mijn slapen zijn omtogen?
Neptunus! zie, dit hoofd, zoo lang door leed gebogen,
Is nu voor 't uur des doods met jeugdig loof gesierd,
En schittert van den band, die 't feestelijk omzwiert!
Men zegt, dat in uw'schoot... maar ach, 't zijn ijd'le droomen!
Elk de onverzoenb're wraak van Eros kan ontkomen;

Men zegt, dat, zoo uw vloed ons weêr aan 't leven biedt,
 Van eene onzaal'ge min 't herdenken is vervlogen:
 Maar wat, ô groote God, uw golven ook vermogen,
 Verleng, 'k bezweer het u, verleng mijn dagen niet!
 De smart, die mij doorknaagt, niets kan haar doen bedaren;
 Neen! geen vergetelheid smee ik uw vloeden af;
 Vergun mij slechts de rust, de kalme rust van 't graf,
 Versmaad mijn offer niet, ô God der zilte baren!
 En gij, wat duidt die klagt, wat duidt die droeve traan?
 Heft, Lesbos maagden! heft een' blijden lofzang aan!

Rampzaal'ge! zal uw beeld mij steeds voor de oogen zweven?
 't Was onder t jeugdig groen van Venus lommerdreden,
 Dat ik, haar argelooze en koele priesteres,
 Den hoogen lofzang zong ter eere der Godes;
 Dáár, bij haar outervuur, zag ik u eensklaps nad'ren,
 En Goôn, welk blakend vuur was in mijn borst ontbrand!
 Mijn tong bleef sprakeloos, de lier ontzong mijn hand,
 Een nooit gekende gloed doortintelde mijne ad'ren!
 Nooit spreiddet ge, o Apol! zoo goddelijk een schoon
 Voor Daphne's schuwen blik, toen ze u ontvlood, ten toon;
 Neen, schooner waart ge niet in Ariadne's oogen,
 Toen ge eertijds, rijk bekranst uit Indië getogen,
 Lyaeus! haar den palm der zege hebt geboôn. -

Elk ging... Mijn zoekend oog bleef vrucht loos naar hem staren; -
 Niet schaamrood over 't vuur, dat in mij was ontgloed,
 Bleef 'k, eenzaam peinzend, om mijn stille woning waren:
 Eene onweerstaanb're magt hield me aan zijn schreên geboeid.
 Wat wellust was het mij, toen 'k hem, met sterke ving'ren,
 In 't strijdperk de ijk'ren speer door 't sidd'rend hout zag sling'ren,
 Toen hij in ied'ren kamp met lauw'ren werd belaân!
 Goôn! welk een zaligheid, wanneer hij, neêrgebogen
 Op 't vurig snuivend ros, snel als de ontemb're orkaan,
 Door 't renperk henenvloog en, aan het eind der baan,
 Met nieuwe palmen weêr zijn voorhoofd zag omtogen!
 Hoe trotsch joeg mij bij elke zegepraal de borst!
 En zoo 'k van zijn gelaat, dat, door het stof bemorst,
 Mij nog te schooner scheen, het zweet had mogen wisschen...
 'k Had alles, zelfs mijn schoon, zoo gaarne willen missen,
 Had ik, één oogwenk slechts, hem zuster mogen zijn!
 ô Gij, wier gunst en gift mij nimmer heilrijk waren,
 Gij, ijdel negental, dat op den Pindus woont,
 Ik zelve, ik leerde hem, uw spel met zangen paren,
 Met zangen, slechts voor hem aan 't speeltuig afgetroond.
 Zij hebben Griekenland verbaasd en opgetogen,

Die lied'ren hem gewijd: zij wekten mededoogen
 In Pluto's ijs'ren borst, slechts hij - door niets bewogen,
 Heeft al mijn teederheid met snooden dank beloond!

Maar zoo zijn koude borst toch eind'lijk waar' bewogen!
 Zoo eenmaal nog mijn schoon, mijn zang, mijn kunstvermogen
 Zijn boezem had geroerd! - Waar' nog in 't eind zijn hart,
 Dat, kil als deze rots, en smart en tranen tart,
 Door 't alverterend vuur, dat mij bezielt, verwonnen:
 Nooit had de zust'rentrits, nooit had de hand der Goôn
 Een' levensdraad zóó zacht, zóó roemrijk en zóó schoon,
 Voor eenig sterveling op aarde nog gesponnen!
 Hoe waar' hem niet dat lot door Goden zelfs benijd!
 Aan hem hadde ik mijn' zang, aan hem mijn lied gewijd;
 En Phaons dierb're naam, door heel deze aard' gehuldigd,
 Ware aan mijn lier, als zij, de onsterfelijkheid verschuldigd!
 Ik hadde op uw altaar, ô Venus! dag en nacht,
 Van de eêlste specerij het heilig vuur ontstoken;
 Voor hem, ô God der min! mijn hulde u toegebracht
 En offers zonder tal voor zijn behoud doen rooken;
 Voor hem hadde ik, door bede en droeve jammerklagt,
 Het ongevoelig hart der Schikgodin verzacht,
 Voor hem den held'ren toon van mijne zilversnaren
 Met liederen gepaard, die hem het dierbaarst waren;

Voor hem den zegekrans op elk Iönisch feest
 Van uw' verheven kruin, ô zangers, willen rukken;
 Hoe dierbaar waren mij die lauweren geweest,
 Zoo hij 't mij had vergund, ze hem op 't hoofd te drukken!

Hoe vaak heb ik voor u tot smeeken mij verlaagd,
 En, aan uw deur geknield, mijn hoofd in 't stof gebogen!
 Moge ook uw fiere trots, zoo weende ik: niet gedoogen,
 Dat Sappho ooit den naam van Phaons gade draagt,
 Vergun haar, dierb're man, vergun, dat ze aan uw zijde,
 Slavin, zoo 't wezen moet, haar einde wachte, en lijde!
 Die schimp, die smaad, die hoon, wat waren ze in mijn oog,
 Zoo 'k u maar steeds aanschouwde, u altijd mogt omgeven,
 U dienen dag en nacht, voor u-alleen mogt leven;
 Zoo slechts, als 't somber graf me eens aan die dienst onttoog,
 Een enk'le droeve traan zich in uw oog vertoonde,
 Een enk'le droeve zucht mijn liefde en trouw beloonde.
 Mijn zwakke en teed're kracht, vrees, Phaon, vrees ze niet!
 De liefde schraagt die kracht; zij kluistert me in gevaren
 Aan u, den dierb'ren, vast! U volg ik op de baren,
 U op het bloedig veld, waar Mars zijn pijlen schiet;
 En zoo een schicht u dreigt, mijn boezem zal u dekken,
 En krom ik mij op de aard, door gudsend bloed besproeid,

'k Zal stervend nog naar u de magt'looze armen strekken
 En juichen, dat mijn bloed voor u de borst ontvloeit!
 Strekt ge eind'lijk in uw tent, door kamp en strijd vermoeid,
 De matte leden uit, ik zal uw rust bewaken,
 In uw gezicht verdiept, zal mij geen sluimer naken;
 En zoo een zwarte droom u in den slaap ontrust,
 Een donk're wolk den glans uws voorhoofds mag verduist'ren,
 De snaren mijner luit, zij zullen toonen fluint'ren,
 Wier zoete melodij u weêr in sluim'ring sust.

Zoo weende ik; ach, de wind voerde al die klagten mede,
 De spottende echo slechts gaf antwoord op mijn bede!
 Neen, Lesbos maagdenrij, weêrhoud uw klagten niet,
 Ween vrij den bitt'ren traan, die om mijn schande vliet!

O Speeltuig, dat voorheen mijn troost en wellust waart,
 Zoo dikwijls door mijn hand tot Phaons lof besnaard,
 Uw aanblik doet mij thans het hart van wanhoop beven!
 De toonen, die 'k zoo vaak uw snaren deed ontzweven,
 Ach, alles doet bij mij op nieuw 't herdenken leven,
 Aan mijn' bevleken roem, aan hem, die mij verliet.
 Ik vloek u, valsche lier! Neen, neen, ik wijde u niet
 Aan 't heilig feestaltaar in Venus lommerdreven;

Verbrijzeld door mijn hand, moge in den Oceaan
 De toorn der Goôn uw spoor voor eeuwig doen vergaan!
 Ach, waarom kan ik ook mijn' roem en mijne zangen
 Niet delgen van deze aard! - Waarom, o Orcus, niet
 Mij met al 't geen mij rest, in uwen schoot ontvangen!
 Waarom, o groote Goôn, niet tevens met het lied,
 Dat bij het nakroost nog van Phaon zal gewagen,
 De schande en schimp verdelgd, die aan mijn' roem blijft knagen!

Neen, Lesbos maagdenrij, weerhoud uw klagten niet,
 Ween vrij den bitt'ren traan, die om mijn schande vliet!

Maar zoo de wil der Goôn, bewogen door de ellende
 Van haar, die hem aanbidt, zijn voet eens herwaarts wendde?
 Zoo hij van gindsche rots aanschouwen kon, welk leed
 De borst van Sappho schokt! - Zoo hij haar rond zag waren,
 De wangen nat beschreid, met wild verspreide haren
 En toch nog trouw aan hem, vergevend 't geen hij deed,
 En smachtend naar den dood alsd' eindpaal van haar leed:
 Voorzeker, dat gezigd zou mij zijn hart herwinnen;
 Voorzeker sprak zijn mond: leef, Sappho, om te minnen!
 Wat zeide ik? - Kan misschien ook naberouw en smart,

't Geen liefde niet vermogt, vermogen op zijn hart?
 Heeft moog'lijk, Goôn, uw magt hem op zijn vlugt bewogen?
 Beeft hij welligt terug, wendt om, komt aangevlogen,
 Naakt, aâmloos door den spoed, deez' steilen heuveltop,
 En vangt aan 's afgronds boord mij in zijne armen op?
 Hij keert! Hij komt! Hij roept! Hoor, hoor uit Lesbos dalen
 Den weerklink zijne stem, die om mij roept, herhalen!
 Ik heb zijn stem herkend! Zijn stem! Juicht, maagden, ziet
 Gij dáár op 't kronk'lig pad die dikke stofwolk niet?
 Juicht, maagden, juicht! zijn voet heeft reeds den berg bestegen,
 Hij strekt van verre reeds aan Sappho de armen tegen -
 Maar neen! 't Is alles stom in beemd en bosch en vliet,
 Een doodsche stilte heerscht in 't wijd natuurgebied;
 'k Hoor, maagden, slechts de zee om gindsche klippen loeijen,
 Weêrhoudt de tranen niet, die om mijn schande vloeijen!

Reeds stuwt de Zon zijn span aan 't helder luchtruim voort.
 Vaarwel! gij, die voor 't laatst mijn treurig pad begloort;
 Gij, die den laatsten dag mijns levens gaat beginnen,
 Stijgt morgen weêr omhoog aan 's hemels oostertinnen,
 Maar ik, ik sterf, ik daal voor altijd neêr in 't graf.
 Vaarwel, bevallig oord, dat mij het aanzijn gaf!
 Ontvangt mijn' jongsten groet, aanminnige landouwen!

Vaarwel, gij tempelkoor, waarin me in vroeger tijd
 Een moeder aan de dienst van Cypris heeft gewijd;
 Vaarwel, geheiligd woud! nooit zal 'k u weêr aanschouwen,
 U, onvergeet'lijk oord, waar, in der Muzen schoot
 Gekoesterd en gevoed, mijn kindschheid henen vlood.
 Maar ach! haar ijd'le gift, die velen mij benijden,
 Kon Sappho's boezem niet van 't grievend wee bevrijden,
 Dat hopelooze min en 't noodlot haar deên lijden.
 Geen vreugde schonk mij 't lot, het schenkt me een' vroegen dood!
 Zoo doet de woeste storm 't ontluikend bloempjen vallen;
 Zoo sneeft het schuld'loos lam, dat u de herder bood,
 Cupido, vóór zijn tijd, in uwe tempelhallen!

Wanneer gij hem, dien 'k min, nog eenmaal weêr ontmoet,
 Als reeds de nacht des doods mijn voorhoofd heeft omgeven,
 Brengt, maagden! brengt hem dan mijn' laatsten afscheidsgroet
 En zegt hem: tot in 't graf is Sappho trouw gebleven!

Zij sprak. Toen Lesbos jeugd des avonds 't strand verliet,
 Stond ieders oog beschreid, maar Sappho zag men niet.

Winteravondlied.

Stormen fluiten,
Guur en koud,
Ginder buiten
Door het woud.
Kil gefluister
Waart langs 't veld,
In uw kluister,
Vorst! bekneld.

Laat het stormen! Laat het bruisen!
broeders, zingt een vrolijk lied!
Waar de Zanggodinnen huizen,
Vreest men storm en onweêr niet.
Laat het noord aan 't venster tieren,
Teistre 't ons met sneeuw en vorst,
Aan de warme vriendenborst
Spot men met zijn huilend gieren.

Waar de Zanggodinnen troonen,
 Waar de Muze kransen vlecht,
 Kan geen norsche wrevel wonen,
 Is den nijd een plaats ontzegd;
 Vrolijk den bokaal geheven,
 Vriendschap zij dees dronk gewijd,
 Broeders, moge te aller tijd
 't *Onderling Vertrouwen* leven!

't Ak'lig loeijend,
 IJzig noord
 Heeft het bloeijend
 Rijk verstoord.
 Vaal en treurig
 Graauw bekleedt
 't Eens zoo kleurig
 Bloemtapeet.

Mogen and'ren 't jaartij roemen,
 Dat ons bloei en bloesems biedt,
 Schooner bloesems, schooner bloemen
 Dan de winter schenkt het niet.
 Bij het bloemperk, dat de zalen,
 Toonkunst! waar ge uw schepter zwiert,

In het wintertij versiert,
Kan geen tooi der lente halen.

Zonder u, wat biedt ons 't leven,
Schoonste bloemen dezer aard?
Zonder u, ware al ons streven,
Ed'le vrouwen luttel waard;
Daarom, wilt ons steeds omzweven,
Blijft ons heel het leven bij!
Liefde! zweef gij ons op zij,
Voer ons in uw bloemendreven!

Barre winden
Rijten 't graf
Onzer vrinden
't Bloemkleed af.
Om hun sponde
Zweept de orkaan
In het ronde
Dorre blaân.

Huil' de orkaan in somb're toonen
Om hun leger 't doodenlied,
Hen, die in de graven wonen,

Wekken aardsche stormen niet.
De oogen, wakens moê, geloken,
Sluim'ren ze in den moederschoot,
Tot eens 't eeuwig morgenrood
Aan de kim is aangebroken.

Vrede dan die henen gingen,
Vreê zij hun in de enge kluis!
Vreê zij hun in hooger kringen,
Vreê zij hun in 't Vaderhuis!
Dekt, na 's werelds wisselingen,
Ook ons hoofd der graven nacht,
Moge een dankbaar nageslacht,
Dan ook ons het: vrede! zingen.

Kalm en teeder,
Bleeke maan!
Blikt ge weder
't Aardrijk aan;
Vriend'lijk dalen
Uit uw oog
Zilverstralen
Van omhoog.

Mogen maan en starren flonk'ren
Dekke 't luchtruim zwarte nacht,
Mogen buijen 't zwerk verdonk'ren,
Gloei 't azuur in zonnepracht:
Boven al, wat is verheven,
Troont een Wezen, wijs en goed,
Dat met vaderzorg ons hoedt
En ons nimmer zal begeven.

Op zijn alziend oog vertrouwend,
Dat door nacht en nevel blikte,
Op zijn vaderliefde bouwend,
Die ons vreugde en leed beschikt,
Prangt, in 't midden van gevaren,
Nimmer wanhoop ons de borst,
Hij zal Vaderland en Vorst
Hij zal al wat leeft bewaren.

**De bloem.
In het album van eenen vriend.**

All thoughts of happiness on earth are vain.
FALCONER.

Daar is een bloem van hooge waarde,
Voor geenen prijs te duur gekocht;
En geen, geen sterveling op aarde,
Die haar niet gaarne vinden mogt;
Maar ach, men zoekt vaak lange jaren,
Eer men het bloempje bloeijen ziet,
En velen, 't zoeken moê, verklaren:
Die bloem bloeit hier op aarde niet!

Men waant, de wijze zou het weten,
Waar wel die bloem op aarde bloeit,
Maar, moog' zijn oog de starren meten,
Hij weet niet, waar het bloempje groeit;

Men waant, de rijke zou het koopen,
Maar, schoon hij goud en schatten biedt,
Hij zucht, vermoeid van vrucht'loos hopen:
Die bloem bloeit hier op aarde niet!

Wel waant men dikwijls haar gevonden,
Wel plukt men haar, met flonk'rend oog,
Maar ach, men voelt zijn hand slechts wonden
En ziet, hoe wreed de schijn bedroog.
Wel waande ook *ik* haar soms te ontwaren,
Ook ik zag haar, dacht me, in 't verschiet,
Maar ach, ook ik, ik moest ervaren:
Die bloem bloeit hier op aarde niet.

Mijn vriend! er moet een landstreek wezen,
Waar 't kost'lijk bloempje welig groeit;
Waar 't zonder koude of storm te vreezen
In onverwelkbren luister bloeit;
o, Laat ons naar die landstreek spoeden!
De bloem is al ons streven waard,
En haar bezit zal ruim vergoeden
De moeite met dien togt gepaard.

Het pad is moeilijk en oneffen,
Maar, vriend! een leidsman gaat ons voor;

Hij troost ons, wen ons rampen treffen,
Hij schraagt ons op het steile spoor;
En voelen we ons de kracht begeven,
En struik'len we op de lange baan,
Hij doet en moed en kracht herleven
En leert ons hopen voorwaarts gaan.

Wilt gij den naam van 't bloempje weten,
Hier op deze aard' zoo schaars geplant?
't Wordt *Ongestoord geluk* geheeten,
De *Hemel* is zijn vaderland.
En mogt gij naar den leidsman vragen,
Aan wien ge u 't veiligst toevertrouwt,
Hij heet *Geloof* en zal u schragen,
Tot gij de Hemel-bloem aanschouwt.

Jan de Rijmer's togt naar den Zangberg.

Shut, shut the door, good John! fatigued I said,
 Tie up the knocker, say, I'm sick, I'm dead.
 The dog-star rages! nay, 't is past a doubt,
 All Bedlam, or Parnassus, is let out:
 Fire in each eye, and papers in each hand,
 They rave, recite, and madden round the land.

POPE.

Ja, ook ik moet lauwerblad'ren
 Voor mijn' jongen schedel gad'ren,
 'k Voel 't! een Godheid blaast mij aan!
 Dwingt mijn vuist de lier te slaan, -
 Doet mijn borst van dichtvuur blaken! -
 'k Voel 't! in laaijen hellegloed,
 Bruist en zied en kookt mij 't bloed!
 'k Voel 't! de Zanggodinnen naken; -
 Razende aandrift sleurt mij meê,
 Sleept mij voort en doet me een zee
 Van verheven zangen braken!

't Eene vers aan 't ander knoopend,
't Eene rijm op 't ander hoopend,
 Stijg ik hoog en hooger op
 Naar des Zangbergs steilen top!
Alles om mij heen wordt lichter:
 Nog één lied! - het stuwt mij voort!
 'k Naak, 'k betreed het Godlijk oord,
'k Zie den hoogen tempelstichter,
 'k Hoor de murmelende bron, -
 Ja, dit is de Helikon!
Ja, de Rijmer ook is dichter!

Maar, ô Goden! welk gesnater,
Welk gerammel, welk geklater,
 Druischt hier, met een helsch gerucht,
 Als een onweêr door de lucht!
Welk een stroom van eerstelingen,
 Welk een vloed van poëzij,
 Met en zonder luim er bij,
Stort, door dijk noch dam te dwingen,
 Als een woeste waterval,
 Met een donderend geschal
Neêr op de arme stervelingen!

Hoor dien zangen-stortvloed klotsen
 Op de witbeschuimde rotsen
 Van 't rampzalig Griekenland!
 Wee u, kroost van 't Oosterstrand!
 Mogt ge al aan het staal ontkomen,
 Dat de Sultan voor u wet,
 Overstelpt, bestookt, verplet
 Door de waterrijke stroomen
 Onzer Noordsche poëzij,
 Hebt ge en zege en slavernij,
 Treur- en jubelzang te schromen!

Welk een tal van hekeldichten
 Werpt, als waren 't bliksemschichten,
 Gindsche Momus naar omlaag! -
 Met hoe malsch een regenvlaag
 Van verliefde minnezuchtjes
 Overstelpt dat dichterkijn
 Zijn aanvallig mangdekijn!
 Amors smartjes en genugtjes
 Stoeijen door zijn teeder lied,
 Als des avonds door het riet
 Ambrozijnen lenteluchtjes.

Maar, - - wie drommel zie ik naken?
 Is 't niet...? Van zijn holle kaken
 Klinkt het: 'Godenzonen, ziet,
 Joost van Vondel is hier niet!
 In Apollo's lommerdreven
 Hooft zulk jammerlijk gespuis,
 Als die stumper is, niet t' huis.
 Nu, men kan het hem vergeven;
 Had hij mijn kritiek gekend,
 Moog'lijk had wel de arme vent
 Beter verzen neêrgeschreven!'

Hoe, den zanger van het Noorden,
 Hoe, de zwaan der Amstelboorden,
 Joost van Vondel, Hollands sier,
 Joost van Vondel mis ik hier?
 Is 't begooch'ling, is het logen?
 Dit Apollo's rijksgebied,
 En men vindt er Vondel niet!
 Jan de Rijmer! open de oogen,
 Jan de Rijmer! rijm niet meer;
 Werp den doedelzak ter neêr,
 Reeds te lang zijt gij bedrogen!

Phoebus toch, vermoeid door 't lollen
Janken, balken, gagglen, krollen
Van het rijmend diergeslacht,
Dat op hem als vader pracht,
Wierp, verwijderd van de klingen
Van des Pindus hoogen top,
Nog een' tweeden zangberg op;
Deed er een fonteintje springen,
Plaatste een' mag'ren knol er bij,
En de zangerige rij
Kon naar lust des harten zingen.

Ach! in plaats van lauwerblad'ren
Voor mijn schedel te vergad'ren,
Sierde ook ik mijn' dommen kop
Met een Midas-tooisel op!
Wijl 'k een rijm te zaam kon flansen,
Waande ik, arme liereman,
Mij een' bijster grooten Jan;
Op den Pindus wilde ik glansen
Aan der Barden flonkerkroon,
En ik snaterde, ach wat hoon!
Onder gaggelende ganzen.

Hang dan, arme Jan de Rijmer,
Hang, rampzalig verzenlijmer,
 Den onteerden doedelzak,
 Vrij aan gindschen wilgentak!
Hang u zelven, fier verheven,
 Aan den allerhoogsten top
 Naast het zwijgend speeltuig op;
Lauw'ren weigerde u het leven,
 Laat de dood uw rimp'lig hoofd,
 Door het rijmen afgesloofd,
Met een' wilgenkrans omgeven!

De brug.**Toen Mina mij naar den tunnel vroeg.**

Wat vraagt ge, ô meisjes! naar 't gewrocht,
Van 't Albionsche strand?
Wat schetst uw kleine hand
Dat duiz'lingwekkend kunstgedrogt
In 't vochtig oeverzand?

Wat roemt ge 't overzeesch gewest,
Dat onder 's afgronds boôm
Den een' en and'ren zoom
Met ijs'ren boeijen samenprest,
En spot met vloed en stroom?

Die brug - 't is waar! - ze is trotsch gebouwd,
Maar ik - geloof het vrij, -
Ik bouw, vergunt ge 't mij,
Een brug, die, schoon al niet zoo stout,
Veel schooner is dan zij.

Van hart tot harte voert haar baan;
Niet elk mag haar betreên:
Want slechts de liefde alleen
Mag over haren kruisboog gaan;
De liefde en anders geen.

Aanvallig meisje! zoudt ge wel
Die brug eens willen zien?
Wel nu, het kan geschiên;
De bouw gaat als de wind zoo snel,
Mits, gij moet bijstand biên.

Zie me eens met vriend'lijke oogen aan.
Braaf! - Druk uw lippenpaar
Op 't mijne vast! Ziedaar,
Mijn hart is bij u ingegaan:
De schoone brug is klaar!

Mina's eisch.

Onder 't groenend loof der linde,
Op de breede zodenbank,
Vond ik 't meisjen, dat ik minde,
Vroeg haar kus en minnedank.

‘Ga,’ - zoo sprak zij, en haar vinger
Sloot mij beï de lippen toe, -
‘Ga naar and'ren, stoute dwinger,
Ik ben lang uw proza moe.

Gij, die 't nieuwe, dikke rijmboek
In uw hersens hebt gepakt,
Die, als met een pap van lijmkoek,
t Eene vers aan 't ander plakt.

Die van and're meisjes zingen,
And'rer schoonheid schetsen kunt,
Zoudt ge mij een' kus ontdwingen,
Mij, die gij geen rijmpjes gunt!

Zing dan van uw idealen,
Zwijg van mij in zang en lied,
Maar, dat zij u 't loon betalen,
Verg van mij die moeite niet!

“Mina, meisjes, koninginne,
Hoofddeel van mijn eigen ik!
Meisjen, dat ik eeuwig minne,
Engel met den tooverblik!

Ach, mijn tong, die 't nooit aan woorden
Nooit aan dubb'le rijmen faalt,
Schijnt geboeid met tooverkoorden,
Als uw oog mij tegenstraalt.

Want, gij moet het mij vergeven,
Nog eene andere dan gij
Oefent op mijn hart en leven
Regten uit en heerschappij.

Zie niet donker! - 't Is de Muze,
Ook een lieve, hupsche meid,
Schoon bij buijen een Meduse,
Vol van stijve koppigheid.

Wil ik and're Schoonen zingen,
Zij verleent mij klank en toon;
Maar geen woord is haar te ontdwingen,
Zong ik gaarne Mina's schoon.

Meisjen, wilt ge de oorzaak weten?
Ze is van ijverzucht niet vrij
En met u in schoon te meten,
Weet ze, is ware razernij.

Daarom zwijgt ze, en wil niet zingen,
Wijdde ik gaarne aan u een lied:
Zonder haar de snaren dwingen,
Lieve Mina! kan ik niet.””

Des zangers nachtwake.

o Gij, die, ver van 't aardsch gewemel,
 Daar heen treedt langs uwe effen baan,
 Gij, wachters aan den blaauwen hemel,
 Wat blikte uw oog mij vriend'lijk aan?
 Uw schemergloed
 Verlicht mijn' voet
 Op 't eenzaam middernacht'lijk spoor;
 Maar, ach, uw pracht
 Dringt tot den nacht
 Van mijn verbrijzeld hart niet door.

Er was een tijd, dat ik vol vreugde
 Uw talloos heir geschaard zag staan,
 En mij zoo kinderlijk verheugde,
 Staarde ik uw flonk'rend leger aan;
 Dat ied'ren nacht
 Zoo trouw ter wacht
 Aan 't ruim gewelf des hemels toog,
 En aan 't azuur
 Een gloed van vuur
 Ontstak voor mijn verwonderd oog.

Maar nu, nog de eigen glans en luister
 Heerscht op uw baan met de eigen pracht,
 Terwijl mij arme een nev'lig duister
 Omhult, een ondoordringbre nacht.
 Hoe hel gij lonkt,
 In mij ontvonkt
 Geen star den uitgedoofden gloed,
 Nu zij verdween,
 Die me eens omscheen
 En leven schonk en licht en moed.

Hij toch, wien eens met heldre stralen
 De star der liefde in de oogen blonk,
 Blijft steeds in ak'lig duister dwalen,
 Als weêr die star zijn blik ontzonk.
 De hemeltrans
 Verliest zijn' glans,
 Het purper kwijnt aan 's aethers boog;
 De zonnestraal,
 De starrenpraal,
 't Wordt alles duister voor zijn oog.

Zoo mij ook; - maar, gij flonkerlichten!
 Reeds zie 'k uw' zachten stralengloed
 Voor 't vonk'len van de dagtoorts zwichten,

Die alles voor zich wijken doet.
Uw luister taant,
Vol fierheid baant
Zij zich een' weg den luchtkreits door,
En uitgebluscht
Gaat gij ter rust,
Van uw bestaan verdwijnt het spoor.

o Vreugde! eens afgetobd door 't waken
Toeft mij, mij ook eene kalme rust,
Eens, - mogt dat tijdstip spoedig naken! -
Word ik ook zacht in slaap gesust.
Dan afgelost
Van mijnen post,
Rukt mij de tijdstroom met zich voort,
En troostend beidt
Me een eeuwigheid
Van sluimer, door geen' droom gestoord.

Il campo vaccino.

't Was 't uur, dat slechts de zon gebied voert over de aard,
 En 't oog op 't gloeiend zand een roode tint ontwaart,
 Dat heel 't verdorde veld geen schijn vertoont van leven,
 Dat zich de herdersknaap, door hond en kudde omgeven,
 Aâmechtig aan den rand eens heuvels nederstrekt,
 En over 't bruin gelaat den digten mantel trekt;
 't Was't uur van 't ver verschiet, 't uur dat met gifte pijlen
 Verhitte wand'laars treft, die in de schaduw wijlen: -
 Mij trof de muurkroon slechts, die hellend nederbuigt,
 De grond, die voet voor voet van grootsche daden tuigt,
 De doodsche, droeve rust, zich legerende op de aarde,
 Die in ellende en ramp geen and're ooit evenaarde.

Verheven landschap voor het dichterlijk penseel!
 Het colyseum vult den grond van 't stout taf'reel;

Gedrogt'lijk rekte 't zich, dat reuzig steengevaarte,
En woog op 't gele zand met pletterende zwaarte;
Het scheen me een monsterdier, verzaad van vleesch en bloed,
Te slapen neêrgevljyd in zomerzonnegloed;
De helder blaauwe lucht, door spleet en reten blick'rend,
Door de open zuilen en de wijde muurbres flikk'rend,
Bestrooide 't logge lijf met tinten van azuur,
Met goud en zilverglans, met spranken tint'lend vuur.
Regts, als een looverkrans mij boven 't hoofd gehangen,
Vloot van de steenterras der ingestorte gangen
Een stroom van golvend groen en opgekrulde blaân,
Naast pijnen, groengekuifd, de welige plataan
En eiken, zwaar van bouw, wier diepe wortelwrongen,
Als waterstralen, door de muurvoeg-reten sprongen.
't Was 't gloeiend middaguur, dat heete zonneshijn
De Tiberstad begroet in hare zandwoestijn,
En ik, op 't vale puin van vroeger eeuwen leunend,
Het neêrgezonden hoofd op een granietblok steunend,
Zag voor mijn dwalend oog de grijze majesteit
Van 't oude koningsvolk op eenmaal uitgespreid.
Links muren eerst, met gras en varen oertogen;
Den Vredetempel dan, die door zijn slanke bogen
En door een bres, met ruigte en distelen gekroond,
Van Rome's waterloop de diepe kolken toont:

Dan 't heilig Broed'renpaar,^{*)} ontdaan van vroeg'ren luister,
 Dan de oude legerbaan, gehuld in lomm'rig duister,
 Dan boomen, om den voet van d' eerboog van Seveer
 Ontworteld neêrgestrekt en bruingeroost door 't weêr;
 En eind'lijk 't Capitoel, welks kolossale muren
 Met onbezweken kracht den last des tijds verduren,
 Den grond van Romulus, het Forum van voorheen; -
 Helaas, in welken staat! Doorwroet, omwoeld, vertreên
 Door gravers, neêrgebukt op 't ijzer van hun spaden;
 Een' grond, met brokken rots en steengruis overladen,
 Waar, negen eeuwen reeds, elk volk, dat zegepraalt,
 Met aardboor, bikhouweel en schup in 't ronde dwaalt,
 Om dien gewijden grond zijn droeven schat te ontrooven;
 Een veld met bergen zand, door wind en weêr verstoven;
 Met kuilen, breed en diep, die elke regenvloed
 Verwijdt en in een poel van slijk verkeeren doet,
 Met zuilen, hier en daar, die, als herinneringen
 Den zwarten bajertklomp de gele kroon ontwringen
 En zuchten onder 't wigt der middeleeuwsche pracht,
 Waarmede een ruwe hand haar kruinen heeft bevracht.
 Acht harer, slank en schoon, een rei Bevalligheden,
 Gereed om hand aan hand ten koordans aan te treden,
 Zijn 't droevig overschot van 't statig tempelhof,
 Dat, god'lijke Eendragt! eens weêrgalmd heeft van uw lof;

*) De tempel van Castor en Pollux.

Ééne, op den achtergrond zich aan de ruigte ontwindend,
 En van haar zuster tal alleen de standplaats vindend,
 Meldt, waar het praalgesticht van Phocas heeft gestaan;
 Drie and're duiden 't huis van Zeus, den Dond'raar, aan:
 Doch alle, in rouw gehuld, aan de aarde vastgeketend,
 Verweesde kind'ren zijn 't, noch raad, noch redding wetend,
 Matronen, hulpeloos op 't eenzaam veld verspreid;
 En, als een maagd, die stil om stad en vader schreit,
 Na langen worstelstrijd voor 's vijands magt bezweken,
 Zoo zijn ook zij verstomd en wagen 't niet te spreken,
 Maar neigen 't zwijgend hoofd, betreuren hare doën
 En vloeken den barbaar en zijne uitheemsche Goôn. -
 Ween, ween en kerm het uit, Faustina's schoone tempel!
 Uw breede zuilengang, de pijlers aan uw' drempel,
 Uw stoute geveltop bezwijken onder 't wig
 Van 't meest gedrogt'lijk pand ter eer van 't kruis gesticht;
 Ween, ween en kerm het uit! want logge koepeldaken
 Ontvleeschen u den nek en doen uw schouders kraken;
 Want op u drukt en weegt een lastend steengevaart',
 Als een Barbaarsche Parth, gehurkt op 't edelst paard.
 En, ed'le Titus! gij, dien elke deugd versierde,
 Waar is de zegeboog, die eens uw daden vierde?
 De breede marmerplaat, waarop des kunst'naars stift
 De bondsark met haar praal en siersels had gegrift?

Waar 't oude Jodenvolk, dat uw triomf geleidde,
En Salems tempelbrand en droeven val beschreide?
Waar zijn ze, uw schilden, door den bliksem stuk gescheurd?
Uw ridders, door den tijd den zadel uitgebeurd?
Ach, Titus, u is niets dan slechts de roest gebleven,
Waarmede de eeuwen steeds hare arme prooi omgeven,
Dan vormen zonder schoon, dan half verminkte leên,
Dan afgebrokkeld puin en ingevallen steen!

Zwarte dagen.

Niet zelden heeft het jaar een reeks van zwarte dagen,
Dat m', als een grijsaard pleegt, bedrukt en neêrgeslagen,
Met loomen, wank'len tred de matte leden beurt
En, wen men de oogen heft, slechts duister om zich speurt.
't Zijn dagen droef en naar, want waar ge uw schreên moogt rigten,
Natuur toont overal u de ak'ligste gezigten.
Het water bij de brug is troebel, vuil en zwart;
De graauwe, zware lucht weegt u als lood op 't hart;
Het rits'len van het loof schijnt u een angstig nokken;
De wind krijscht u in 't oor; de doffe toon der klokken
Dunkt u 't gekreun van een', dien m' op de pijnbank snoert;
Bij elke schrede een koets, die lijken grafwaarts voert;
Alom een zwerm van liên, om geld u af te troonen;
Alom misvormde leên en ingevallen koonen. -

Zoo ge eind'lijk, afgetobd door 't woelig straatgerucht,
Naar een' omheinden tuin der stille voorstad vlugt,
Om daar, bij uw beminde in 't lagchend groen gezeten,
Aan hare zachte borst de wereld te vergeten,
Dan volgt dat zwarte spook u dáár nog op den voet,
En schoon haar flonk'rend oog al straal' van liefdegloed,
Schoon ge om haar' frisschen mond den zachtsten lach ziet stoeijen
En op haar leliewang de schoonste rozen bloeijen:
Nog zelfs door 't fijnste vel en onder 't zoetst gestreel
Voelt gij het scherpe been van 't borend bekkeneel.

Reinier en adelheid.

De lente is daar en luwe Zephyrs stoeijen
Door beemd en bosch, en doen het groenend kleed
Der jeugdige aard, zoo lang beknelde in boeijen
Uit wintervorst en wintersneeuw gesmeed,
In nieuwen glans en frisschen luister bloeijen,
Daar 't licht des daags, dat fier te voorschijn treedt,
Het aard'rijk groet, met warme en teed're blikken,
Die mensch en dier en bloem en plant verkwikken.

Zie, hoe die stroom, van glanzig ijs ontheven,
Door 't mollig zand al kronk'lend henzwiert,
Gelijk een zoom, uit zilverdraân geweven,
Het goudstofkleed der vorstendochter siert;

Zie aan zijn' boord die popels opwaarts streven,
Zie 't welig groen, dat aan zijne oevers tiert,
En gindsche hut, die, half in 't loof bedolven
Half onverhuld, zich spiegelt in de golven!

Wien mag die kleine stulp ter woonsteê strekken?
Wie koos zich hier die stille schuilplaats uit?
Schoon need'rig riet en zoden haar slechts dekken,
Geene armoede is het, die dit dak omsluit;
Dat heesterperk, die frissche rozestekken,
Wier bottend loof des wand'laars blikken stuit,
Wis houden zij, voor 't zoekend oog verholen,
Met teed're zorg een minnend hart verscholen.

Doch hoor! wat toon ruischt daar, in zoete akkoorden,
Welluidend zacht, de groene twijgen door?
Welk lied, zoo schoon als immer ooren hoorden,
Smelt kwijnend weg in 't filomeelenkoor?
Welk lief'lijk spel, gepaard met tooverwoorden,
Verrukt mijn ziel, boeit me onweêrstaanbaar 't oor?
Slechts aan een hart, dat warme min doet gloeijen,
Kan een gezang, zoo teêr en zacht, ontvloeijen.

Het is Reinier, de jonge minnezanger,
Die zich die hut van zoden heeft gebouwd,

Die, ('t schuld'loos hart van zoeten wellust zwanger,
 Hier zijn geluk aan de echo toevertrouwt; -
 Hoe ook bedwong hij nu zijn toonen langer,
 Nu eens zijn oog de schoone heeft aanschouwd,
 Die, zoo als 't licht de kiemen voort doet spruiten,
 Het eerst zijn hart voor liefde wist te ontsluiten?

Wel had hij vaak, door zang en spel te paren?
 In 't verre land, der maagden hart verrukt;
 Wel menigmaal, na 't slaan der zilv'ren snaren,
 Van schoone lippen 't zangersloon geplukt:
 Maar, hoe dan ook in spel en zang ervaren,
 Nooit had hij zich voor Amors troon gebukt,
 Nooit had, dan thans, zijn hart de zoete wonden
 Van 't wreede kind gevoelig ondervonden.

Ziet ge in 't verschiet de tinnen luchtwaarts streven
 Van Buxtels veste? - Eens mogt hier de banier
 Des eed'len graafs trotsch op die burgspits zweven
 Bij lansenspel of gastelijke sier;
 Nu werd zij reeds sinds jaren niet geheven,
 Nu zweeg sinds lang het kamp - en feestgetier;
 Hoe zou de graaf ook wit besneeuwde haren
 En rouw en smart aan vreugde en jubel paren?

Sinds toch zijn gâ den laatsten snik moest geven,
 Sinds haren dood, wier liefde en teederheid
 Zijn pad gestaâg met bloemen had doorweven,
 Die 't lot zoo schaars op onze paden spreidt,
 Wat bindt hem nog aan 't nietig aardsche leven,
 Dan slechts zijn kind, de aanvallige Adelheid?
 In haar toch waant zijn oog de dierb're trekken,
 De reine ziel der zaal'ge vrouw te ontdekken.

't Is Adelheid, die 's grijsaards wank'le schreden,
 Zijn zwakke kracht, met teed're zorgen hoedt;
 Die, kwelt hem vaak een droombeeld van 't verleden,
 Op 't bleek gelaat den glimlach keeren doet;
 Door kout en scherts en minnelijke zeden
 Hem de uren kort, zijn' trouwen jagthond voedt,
 Zijn bloemen kweekt, en van den vroegen morgen
 Tot d' avond toe, hem koestert door haar zorgen.

Eisch niet van mij u Adelheid te malen,
 Haar ranke leest, haar hemelsch schoon gelaat,
 Hare oogen, die van jeugd en onschuld stralen,
 Haar' rozenmond, omzoomd met inkarnaat, -
 Vraag elk in 't rond, elk zal het u herhalen:
 Aleide is schoon, der maagden pronksieraad,

Wat minlijk beeld uw blik in 't rond aanschouwe,
Zij is 't juweel, de luister der landouwe!

Vraag 't aan Reinier! - Sneeuw hield nog de aarde omtogen,
Toen zwierf hij 't eerst deez' stille landstreek door,
In droef gepeins, het hoofd ter neêr gebogen,
Dwaalt hij allengs van 't moeilijk kenbaar spoor:
Daar blinkt op eens hem Buxtels veste in de oogen,
Wier kleine spits in 't mastbosch zich verloor:
Wis mag hij daar een veil'ge schuilplaats hopen;
Zijn speeltuig klinkt, en de oude poort springt open.

Was ook sinds lang geen zanger hier verschenen,
Geen snarenspeel, geen feestlied hier gehoord,
Vasal en knaap, elk schaart zich om hem henen,
Door zijn gezang en jeugdig schoon bekoord;
Elk juicht hem toe, elk wil hem dienst verleenen,
Naar de oude hal dringt elk hem vriend'lijk voort;
Zijn kunst toch strijkt, zoo meenen de getrouwen,
Van 's meesters voorhoofd rimpelen en vouwen.

En de eed'le grijs heeft reeds herhaalde malen
Den vreemden gast op 't vriendelijkst begroet;
Maar deze zwijgt, zijn oog alleen schiet stralen,

Zijn tong schijnt stom, bewegingloos zijn voet;
Zijn boezem hijgt, beklemd in 't ademen;
Zijn wangen kleurt een donk're purpergloed;
Naauw kan in 't eind met stamelende klanken
Zijn mond den graaf voor zijn begroeting danken.

Wat toch zoo vaak, met heil'gen glans omgeven,
Zich in den droom den jong'ling had verbeeld,
Wat hem in 't diepst der ziel was ingewezen,
Wat zonneklaar in zijnen boezem woont,
Het ideaal, het einddoel van zijn streven
Stond daar voor hem, met hemelglans gekroond;
In Adelheid aanschouwen het zijne oogen,
En van de Min vereert hij 't alvermogen.

Ook zij gevoelt zich vreemd den boezem prangen
Bij 's jong'lings eersten, sprakeloozen groet;
't Is of een nieuw, een nooit gekend verlangen
Met meerder drift haar 't harte jagen doet;
Een vreemd gevoel verwt beurtelings haar wangen
Met leliewit en donk'ren rozegloed;
En zonder zelf' nog de oorzaak te beseffen,
Waagt zij het naauw den schuwen blik te heffen.

Maar als Reinier op 's ouden gulle vragen

Een vaak verward en staam'lend antwoord geeft,
 En, stouter steeds het oog op haar geslagen,
 In d' aanblik slechts der schoone jonkvrouw leeft,
 Begint ze allengs den blik omhoog te wagen,
 En schoon haar mond voor die bekentenis beeft,
 Luid zegt haar hart: moet ze ooit een man beminnen,
 Kan slechts die jongling hare liefde winnen.

En toen hij door des grijsaards beê bewogen,
 Eerst half gebukt, zich 't speeltuig reiken laat,
 Maar rijzig straks, met donkerstralende oogen,
 Als een Apol daar heerlijk voor haar staat;
 Als hij haar zingt van Liefde's alvermogen,
 Nu smeltend zacht de zilv'ren harpsnaar slaat,
 Danforsch ze grijpt; nu tranen op doet wellen,
 Dan wêer de horst van zaal'ge vreugde zwellen:

Toen (heel de ziel aan hem slechts vastgekleusterd,)
 Verzinkt het al voor Adelheide's oog;
 Haar blik, dien nu een weemoedstraan verduistert,
 Heft zij dan wêer verrukt tot hem omhoog,
 En als zijn harp de laatste toonen fluistert,
 Is 't, of haar nog een schoone droom bedroog;
 Vindt ook haar mond geen taal, om hem te danken,
 Als 't harte spreekt, wat zeggen koude klanken?

Te spoedig is hun de avond nu verstreken;
 De morgen komt, men denkt aan geen vaarwel;
 De stonden vliên, uit dagen groeijen weken,
 Ach, immer nog ontvlugt de tijd te snel!
 En waagt Reinier van scheiden soms te spreken,
 Des graven: toef! is hem een zoet bevel;
 Het wolkjen, dat Aleide's oog verduistert,
 Een toovernet, dat hem voor eeuwig kluistert.

Zoo is 't getij van sneeuw en vorst vervlogen;
 De lente is daar, en hier in 't groenend woud,
 Door jeugdig loof beschut voor spiedende oogen,
 Heeft zich Reinier die kleine hut gebouwd,
 Waar hij, door 't zachtst en teêrst gevoel bewogen,
 Zijn mingeluk aan de echo toevertrouwt,
 En 't meisje toeft, dat aan zijn zangen leven,
 Zijn boezem moed en vêerkracht heeft gegeven.

Maar 't speeltuig zwijgt; - 't gezang der boschkoralen
 Verstomt allens en sterft in 't ver verschiet:
 De westerzon schiet reeds haar laatste stralen
 Op 't aard'rijk neêr, nog komt Aleide niet.
 'Waar of zij toev'? Wat haar zoo lang doe dralen?'
 Zoo zucht hij staâg, en vol verlangen spiedt
 Hij 't loover door, en waant vaak, door de blad'ren

Der eiken heen, de dierb're te zien nad'ren.

Zij toeft nog steeds; - met heviger verlangen
 Klopt hem de borst, door zorgen reeds ontrust.
 Zij toeft nog steeds; - hij voelt zich 't harte prangen,
 Als waar 't van ramp en nad'rend leed bewust.
 Wel meent zijn oor haar stem soms op te vangen,
 Maar 't windjen is 't, dat bloem en loovers kust;
 Wel meent zijn oog haar soms van ver te ontwaren,
 Maar 't schijnsel is 't der zilv'ren popelblâren.

Reeds daalt de nacht. - Door ongeduld gedreven
 Grijpt hij de lier, en langs den steilen boord
 Des diepen strooms, dien lis en ruijge omgeven,
 Spoedt hij beangst met snelle schreden voort;
 De stille maan, die statig en verheven
 Aan 't luchtruim stijgt en 't kronk'lend pad begloort,
 Schijnt duizendvoud zich in den vloed te spieg'len,
 Wiens golfjens zachtkens tegen de oevers wieg'len.

'Wat of haar deer'? - Wat mag wel de oorzaak wezen,
 Dat zij mij nu zoo vruchtloos smachten doet?
 Deez' steile glooi.... o God, wat moet ik vreezen!
 Ik ril, ik ijs! in de adren stolt mij 't bloed.
 Haar vader zoude... ach neen! neen, nooit voor dezen

Heeft nog mijn ziel zoo diep een' angst gevoed!
 Wis deert haar iets; - ach, hoe reeds 't bloot vermoeden
 Van moog'lijk leed het minnend hart doet bloeden!'

Dus mijmert hij. - 'Maar hoe, wat zou haar deren!
 Wat kwel ik mij met noodelooze pijn?
 De grijsaard kan haar bijzijn niet ontberen;
 Nu zal welligt haar hulp hem noodig zijn;'
 Zoo troost hij zich en zoekt den angst te weren,
 Die hem vervolgt; - 'k ontwaar den matten schijn
 Haars vensters reeds; - wis toeft zij vol verlangen:
 O mogt ik dra haar aan dees boezem prangen!'

Zoo ijlt hij voort. - Daar zonder ademhalen,
 Staart, staart hij.... God, is 't niet een zwarte droom? -
 Wat wiegt zich dáár, door doodsche schemerstralen
 Der maan verlicht, al blinkend op den stroom?
 Wat rijst nu opwaarts, om dan wêer te dalen?
 Wat naakt en stuit nu aan den steilen zoom? -
 't Is haar, haar lijk! 't is zij, mijn ziel, mijn leven!
 Zoo gilt hij uit, om aan haar zij' te sneven.

Hij vond zijn graf, waar zij het had gevonden,
 Hun hulsel dekte 't eigen lijkgesteent'; -
 Het minnend paar, in 't leven naauw verbonden,

Bleef na den dood ook met elkaâr vereend.
De grijze veste is door den tijd verslonden,
Hun droevig lot wordt heden nog beweend:
Welk jong'ling ook hun eenzaam graf betrede,
Of jonge maagd, zij bidden: Rust in vrede!

Koffij-praatjens.

JAN DE RIJMER *aan tante* DOROTHEA.

De tijd is een roover, die alles bespiedt,
En nijdig geen jeugd en geen schoonheid ontziet;
Die stadig de gangen der meisjes beloert
En listig haar al, wat haar lief is, ontvoert;
Een minnaar, die eerst slechts een kleinigheid vraagt,
Maar, geeft gij hem deze, dra 't uiterste waagt.

Die dief heeft ook u reeds uw schoonheid ontkaapt,
En lelie en roos van uw wangen geraapt,
Mijn dierbare tante, daar hij slechts verdriet
En jaren en rimpels en sproeten u liet;
Terwijl hij, bij 't geen u zijn hand reeds ontstal,
U spoedig de rest nog ontfutselen zal;

Daar dit dus 't geval is, en gij in uw lot
Nog dikwijls ten doel staat aan anderer spot,
En, neemt ge onpartijdig uw spiegel ter hand,
Dat glas u alle uitzigt op minnaars verbant:
Zoo hoor, tante Doortje, me een oogenblik aan
En leer hoe den spotlust der wereld te ontgaan;
Hoe de achting te winnen van 't jeugdige geslacht,
Dat nu vaak u heimlijk beschimpt en belacht.

Te dikwijls, verbitterd en grievend gekrenkt
Door 't mindr'end genot, dat de wereld u schenkt,
Den weinigen eerbied en 't luttel betoon
Van hulde, aan uw kwijnende schoonheid geboôn,
Vergaârt, lieve tante, ge een' koffijpots-raad
Van brillante dames in maagd'lijken staat,
En geeft, in een *Praatje* aan de wereld ontvlugt,
Al snuivend en babb'lend uw wrev'ligheid lucht.

Eerst heerscht er een pijnlijke stilte rondom;
't Is alles gedwongen en zwijgend en stom;
Men plooit de japonnen langs lijf en langs knie,
En vraagt naar den welstand van deze en van die;
Geen muts en geen tour, die de blikken ontvlieft,
Geen kant en geen strik niet begluurd en bespied.

Zoo scharen de heksen, te nacht'lijker stond,
Zich vaak om den dampenden ketel in 't rond,
En mengen, al momp'lend, met ak'lig gesteen,
De dood'lijke kruiden en wortels dooréén,
En turen, bij 't prev'len van vloekspreuk en lied
In 't giftige brouwsel, of 't borrelt en ziet.

Maar de alles bezielende koffij verschijnt,
De knellende stilte der tongen verdwijnt;
Zij ademt op 't kwistigst haar geuren in 't rond,
En opent der maagden gebreidelden mond,
En stelt voor het kunstig gewapend gezicht
De feilen der menschen in 't helderste licht.

Zoo aâmde ook de Pythische maagd, aan den voet
Des breeden Parnassus door priesters begroet,
Den zwav'ligen damp naauw der stoomende beek,
Of 't floers, dat de toekomst omsluijerd hield, week.
De priesters van Delphi, de blikken verhuld,
Ontvloden, met schrik en ontzetting vervuld,
Want, vreeslijk misvormd, werd het schoone gelaat
Der Pythia hun tot een voorwerp van haat.

Met soezen en spritsen, met koek en banket,
Wordt dad'lijk een nieuwtjen ter tafel gezet;

Bij 't rink'len der kopjes volgt de eene *faux-pas*,
 Zoo kersversch vernomen, ras de andere na;
 Het vóór en het tegen wordt rijp'lijk gewikt,
 Het sus en het zóó oordeelkundig beschikt,
 Een *mesalliance*, of een *brouille* uit de buurt
 Wordt wijs'lijk beoordeeld, gekeurd en begluurd;
 Een miskraam wordt kunstig ontleed en beschouwd,
 De reden spitsvondig bepaald en ontvouwd;
 Geen huis, geen *famille*, geen jong'ling, geen' maagd,
 Niet voor de verderflijke vierschaar gedaagd;
 De kerk, de comédie, 't concert en het bal,
 De blikken der dames doorspieden het al:
 Elk blad der *chronique* van de achtbare stad
 Verwekt een langdurig en hevig *debat*,
 Want stouter steeds zwiert door de luist'rende zaal
 Ge uw' dreigenden schepter, verheven Schandaal!

Ach, moei Dorothea! ik, die uw geslacht,
 Het schoone en het teed're zoo hoogelijk acht, -
 Die gaarne de heilige regten der vrouw
 Met bloed en met leven verdedigen zou, -
 Ik vraag u, wat is uw bestemming op aard,
 Waartoe aan den sterke de zwakke gepaard?
 Uw doel, is het tweedragt te zaaijen en nijd,
 En twist te verwekken en wangunst en spijt?

Is 't harten te scheiden, die 't noodlot vereent?
't Geluk te vernielen, zoo spaarzaam verleend?
Is 't giften te zuigen uit bloesem en plant,
En rampen te strooijen met kwistige hand?

Neen, tante! - Tot ed'ler, verhevener doel,
Verleende eens de Schepper dat teeder gevoel,
Die toov'rende zachtheid, die mindere kracht,
Die magtige zwakheid aan 't vrouw'lijk geslacht.
Gij kent haar, uw roeping; het is u bewust,
Wat heil'ge verpligting zoo dier op u rust.
En waarom dan roek'loos die pligten verzaakt?
En waarom den laster tot afgod gemaakt?
En waarom, van de eêlste bestemming ontaard,
Slechts leed en slechts smarten en rampen gebaard?

Gij weet het toch, tante, gij weet het, als ik,
Eén woord is zoo magtig, één oogwenk, één blik
Ontvreemt aan den jongling zijn kostelijkst goed,
Aan 't meisje hare eer, haar zoo dier als heur bloed,
Stookt wrok en verbitt'ring bij 't minnende paar,
Rukt harten, op 't heiligst vereend, van elkaâr,
Rooft ouders den besten, den eenigsten troost,
De liefde, 't vertrouwen, de min van hun kroost;
Gij weet dit, uw hart is meêdoogend en goed,

En waarom dan, dierb're, dat leed niet verhoed?
Geen achting gewonnen, voor schande en voor smaad?
Vertrouwen en liefde, voor afschrik en haat?

Gij wilt zulks? - 'k Geloof het, ik ken u te wel;
Ja, 't onheil verwenscht ge in den afgrond der hel,
Den jammer, het leed door uw praatzucht gewrocht,
Uw tong zoudt gij breidlen, indien gij 't vermogt;
Zoudt gaarn hem bedwingen, den snappenden mond,
Zoudt toomen uw lippen, indien gij het kondt,
Zoudt zwijgen, maar.... kunt niet! De koffij verschijnt,
Uw wil is ontzenuwd, uw zielskracht verdwijnt;
Zij wasemt heur pest-damp, - door niets te weêrstaan,
Grijpt, arme, u de Duivel der Lasterzucht aan;
Gij teugt - Charitinnen, het aanzigt verhuld,
Ontvlieden; - de zaal is met Furies vervuld!

Gezellen des Zwervers! hadt gij eens ontvloên,
Den giftdrank, u vleijend door Circe geboôn:
Hadt gij, als Ulysses, het mengsel geducht,
Het zinnenbegooch'lend, met rampen bevrucht:
Dan hadt gij wel eerder, op Ithaka's kust,
In de armen van gade en getrouwen gerust!
Dan had u geen wreede herschepping onteerd!
Dan waart gij niet, helden, tot dieren verneêrd!

Ook gij, dierb're tante, mijdt gij ook 't venijn,
Geteeld in Al-Mokka's verschroeide woestijn,
Vliedt gij ook de giftvrucht, aan 't blakerend strand
Van 't Oosten door geesten des afgronds geplant,
Vloekt gij ook voor eeuwig het doodelijk vocht,
Hoe zinnenbegooch'lend, door Satan gewrocht,
Mijdt gij ook de praatjes bij freule Margriet,
Bij juffer Sibyll', tante Agathe en nicht Iet:
Dan - 'k zweer u 't - dan wordt gij door 't jeugdig geslacht,
Dan wordt gij door ieder vereerd en geacht;
Dan biedt u het leven een zoeter geneugt',
Dan smaakt gij een reiner, een zaliger vreugd;
Dan moog'lijk - den Hemel is alles bewust! -
Wordt ge eens nog als bruid door den brui'gom gekust;
Dan noem ik mij, tante, zoo lang als ik leef,
Met liefde en met achting, uw' ned'rigen neef

J.D.R.

Des krijgsmans droom.

Het seinschot riep tot rusten, bij 't nad'ren van den nacht,
Aan 't blaauw gewelf des hemels toog 't starrenheir ter wacht;
Een diepe stilte heerschte de breede heide in 't rond,
Ik vlijde mij, al mijn'rend, bij 't wachtvuur op den grond.

Sloot me ook een vaste sluimer weldra het pinkend oog,
't Was of een reeks van beelden nog voor mij henen toog,
Gestalten, vreemd en zeldzaam, vertoonden zich mijn'blik,
Nu wekten ze in mij vreugde, dan huiv'ring, angst en schrik.

Als dunne neveldampen, bij 't rijzen van den dag,
Verdwenen ze ook, die beelden, zoodra 'k hen worden zag,
Tot eind'lijk, - ach, het harte sloeg mij zoo blij, zoo ligt, -
Ontslot zich voor mijne oogen een lieflijk droomgezicht.

'k Was eensklaps ver verwijderd van 't rustloos krijgsgewoel,
Den lang benepen boezem doorstroomde een kalm gevoel;
Zoo schuld'loos als voor dezen, zoo kinderlijk te moe,
Scheen mij de wijde schepping op nieuw een Eden toe.

Ik sloeg de flonk'rende oogen verwonderd in het rond:
't Was, of ik me in een landstreek, mij lang bekend, bevond;
Dat beekje, daar dien heuvel, gindsch donker eikenwoud:
Mijn blik had meer dien heuvel, dat bosch, die beek aanschouwd.

Nog in 't gezicht verzonken, dringt plots'lijk tot mijn oor
Een vrolijk feestgejubel, een luide juichtoon door;
Bekende stemmen klinken, en zalig en verrukt
Word ik door mijne dierbr'en aan 't kloppend hart gedrukt.

'Wees welkom!' - juichen allen - 'verlaat ge ons nu niet meer?'....
"Neen" - snik ik - "teerbeminden! wij scheiden nu niet weêr..."
Daar romm'len weer de trommen, daar schalt trompettentoon;
ô Droombeeld, zacht en troostend, waarom zoo ras ontvloên!

Dante Alighieri.

Dante, oude Gibellijn! wanneer ik hier of daar
Den witten pleisterklomp der stoute maske ontwaar,
Ons door de hand der kunst van uw gelaat gegeven,
Dan, grijze harpenaar, doet mij die aanblik beven:
Zoo diep heeft de genie, heeft namelooze ellend
Uw trekken 't stempelmerk des lijdens ingeprent.
Was 't enkel de ouderdom, of waren 't ook de nachten,
In dof gepeins doorwaakt, die 't voorhoofd u bevrachtten
Met voren, uitgeploegd tot onder de enge kap?
Was 't in den zwarten tijd van leed en ballingschap,
Dat gij, 't verwenschen moê, de lippen hebt gesloten?
Die spotlach, door den dood uw trekken ingegoten,
Drukt hij het denkbeeld uit, waarmeê gij sterven gingt?
Of is 't een deernslach, dien 't menschedom u ontwingt?
Neen, elk verwacht dien schimp op Dante's bleeke wangen;
Want in een woeste stad heeft hij het licht ontvangen,
En jaren, jaren lang heeft zijn geboortegrond
Hem, als een keizelweg, den matten voet verwond.

Ook Dante zag, als wij, verdwaasde stervelingen,
In dulle woede ontvlamd, elkaar 't gezag ontwringen,
Zag burgers door de hand van burgeren vermoord,
Partijen beurtelings herrezen en gesmoord,
Zag mutsaards en schavot door schuld'loos bloed besproeijen,
Zag, dertig jaren lang, een' stroom van gruw'len vloeijen,
Zag 't heilig vaderland, der vrijheid, 't volk ten spijt,
Als klank, als ijdel woord, door elken mond ontwijd!
O Dante, o ed'le bard der woeste Guelfentijden,
Thans weet ik, hoe zij knaagt, de smart, die gij moest lijden!
Thans weet ik, wat uw oog in 't hol verzinken deed,
En op uwe ed'le kruin die diepe groeven sneed!
Uw grenz'looze afkeer van het nietig ras der aarde,
De walging zonder eind, die u de menschheid baarde,
Zij vulden u de borst met wrevel, wrok en haat,
En verfden, vóór den tijd, met doodskleur u 't gelaat.
Zoo hebt gij van de stad, wier naam door u blijft leven*),
o Magtig kunstenaar! een schild'ring ons gegeven,
En in het tafereel van haar verdorvenheid
Een waarheid, gloed en kracht voor 't oog ten toon gespreid,
Dat kind'ren, kwaamt ge u soms met ingevallen koonen,
Holoogig, 't hoofd gebukt, op markt of plein vertoonen,
Zich kruisten, opgeschrikt van hun luidruchtig spel,
En riepen: zie den man, die wêerkeert uit de hel!

*) *Ravenna.*

's Dichters roeping.

Il est triste partout de ne voir que le mal;

BARBIER.

't Is droevig, zoo men niets dan kwaad in 't rond bespeurt,
 Zijn lied zingt op een' toon, die oor en hart verscheurt,
 In 't helderst blaauw der lucht een wolkjen waant te ontdekken
 En stroeve rimpels ziet op de allersachtste trekken.
 Wel hem, dien 't gunstig lot het goede deel bescheert,
 Wel, dien de kunst alleen haar schoone zijde keert!
 Helaas! mij zegt mijn hart, had ik tot Muze ontvangen
 Een zestienjarig kind, met kuiltjens in de wangen,
 Een dochter van de Mei, blond als de korenaar,
 Dan ware ook vaak voor mij een dartelende schaar
 Van beelden uit het rijk der fantasie verzezen;
 Dan had ook ik me een krans van roos en mirt gelezen,
 Dan, in het schoon seizoen van 's levens bloesemtijd,
 Den God der min, des wijns, der vreugde een lied gewijd. -

Maar ach! een somb're stem doet in mijn borst zich hooren,
Die zegt: elk mensch op aarde is tot gezant geboren,
En, als een stootsche ram, draagt ieder sterveling
Den stempel, zwart of wit, dien hij van 't Lot ontving;
Hij moet, hij wille of niet, het volgen 't lichtgeflonker
Der wolk, die voor hem tijgt bij dag en in het donker;
Moet met gebukten hoofde en zonder om te zien,
Moet, zonder wien 't ook zij de broederhand te biën,
Doen, wat de zending eischt, die hem is voorgeschreven.
Mij is een somb're last, een droeve taak gegeven:
Voor mij is 't wereldrond een ak'lig lazaret,
Waar 'k me aan de legersteê der lijdens nederzet,
En, om aan 't kranke lijf de ziektestof te ontrukken,
Op ieder open wond de vingers moet drukken.

De vallende ster.

‘Gij een kus? Nooit in mijn leven
Geef 'k er u een' weêr:
Laten andere ze u geven,
Vraag ze mij niet meer.’

“Hoe, mijn Mina, held're tranen
Paarlen in uw oog!
Zoudt ge uw' Willem trouwloos wanen,
Die u nooit bedroog?”

‘Is het trouw te gaan vertellen,
't Gansche dorp in 't rond,
Dat ik eind'lijk aan uw kwellen
Langer niet wêerstond?’

Toen ik gist'ren in den duist'ren
Neêr zat aan uw zij,
Kon geen sterv'ling ons beluist'ren,
Niemand was er bij:

En toch spotte dezen morgen
Ida reeds met mij,
Vroeg, hoe 't kussen in 't verborgen
Ons bekomen zij!’

“Mina! daarom kunt gij wanen,
Dat ik u verried?
Schaam u, meisjes! droog die tranen;
Trouwloos ben ik niet.

Zaagt gij niet die starren flonk'ren,
Zoo vol glans, zoo klaar,
Toen wij gist'ren in den donk'ren
Koosden met elkaâr?

Nu, die slimme starren zagen
Nijdig op ons neêr,
Toen we elkaâr in de armen lagen,
Kusten keer op keer.

Eéne er van kwam nederzijgen
In het rozenveld;
Daar heeft ze aan de groene twijgen
Van ons doen verteld;

En toen Ida een dier rozen
Plukte, zweeg die niet,
Hoe de star ons minnend kozen
Listig had bespied.

Dus, mijn meisjes, droog die tranen;
Ligt kon m' ons bespiên!
Daar, in gindsche donk're lanen,
Kan geen star ons zien.”

Mina - kon zij wederstreven?
Mina volgt mijn schreên;
Wat wij nu zoo stil bedreven,
Weten wij alleen.

Jan de Rijmer en de muze.

Silent inter proelia Musae.
VIRGILIUS.

‘Hei, Muze, Muze, niet zoo snel!
Gij in Noord-Braband? - Ei, kom binnen,
Als ge u eens even wilt bezinnen,
Kent ge immers Jan den Rijmer wel?
Niet waar? nooit hadt gij kunnen droomen,
Dat in dit bont soldatenpak
Een lang vergeten kennis stak;
Ach ja, wat kan 't al wonder komen!
'k Was, toen 'k de laatste maal u sprak,
Op 't punt een gekheid aan te vangen
Door me aan de wilgen te verhangen.

Maar ach, het leven is zoo zoet,
 Waarom het roek'loos weggesmeten?
 Er zijn toch zooveel prulpoëten,
 Dat mijn persoon geen schade doet,
 'k Besloot dan nog maar wat te leven,
 Maar zwoer er tevens plegtig bij,
 Mij nimmer tot de rijmerij,
 Hoe ook bemind, weêr te begeven;
 En, schoon 't mij soms al moeilijk zij,
 Ik heb, gij kunt er op vertrouwen,
 Tot hiertoe vast mijn woord gehouën.

En of dat hangen dwaasheid was!
 Toen Willem opriep, wie zijn leven
 Voor Hollands regten prijs dorst geven,
 Kwam immers 't mijne ook nog te pas.
 Maar neem, 'k heb juist geen stoel voor handen,
 Die ton... neen, wacht: de klokken broedt! -
 Mijn lieve Rijnster, wees zoo goed
 En neem slechts een dier spurrie-manden.
 Had ik slechts in het minst vermoed,
 Dat gij... Waardin, hei, loop eens henen,
 Om in de buurt een stoel te leenen.

Hm!... Welkom dan in mijn kwartier.
 Wel, wel, wie had dat kunnen denken!
 Ik mag u toch een borrel schenken?
 Wijn, 't spijt me, heb ik juist geen zier; -
 Wat klare, of bitter?... Maar, is 't mogelijk,
 'k Vergat, die drinkt een juffer niet,
 Als m'in zoo lang geen Dames ziet...
 Ha, botermelk! Ze is juist niet ooglijk,
 Maar smaakt toch, als de nood gebiedt.
 Boerin! een liter volgeschonken;
 Niet vies, mijn Muze, frisch gedronken.

Die drank doet u voorzeker goed;
 't Is warm, hij zal u wis verkoelen.
 Mogt ge ook misschien nog honger voelen,
 Daar hebt ge pap in overvloed,
 En spekstruif hebt gij nooit gegeten;
 Ook staan nog keelen in de kast....
 Boerin! leg toch dat varken vast,
 't Heeft half den pappot leeggevreten;
 Dat weet ge toch wel dat niet past.
 Jaag ook die eenden eens naar buiten;
 Dat gij toch nooit die deur kunt sluiten!'

“Maar Jan de Rijmer!” - ‘Wat, Jufvrouw?’ -
 “Die vuilheid hier is toch afgrijslijk!”
 ‘Och, lieve Muze, ik sluit maar wijslijk
 Mijne oogen toe, dan went dat gaauw.
 Maar, om eens tot de zaak te komen,
 Reeds zeven maanden dool ik hier
 En heb, in al dien tijd, geen zier
 Van de eed'le dichterij vernomen;
 Wis dooft deze oorlog 't rijmer-vier,
 Wis dienen alle zangberg-stutters
 Het Vaderland als brave schutters?’

“Neen, Jan! slechts duizend trokken op;
 En naauw grift Speyk zijn heldenglorie
 Met vlamdend schrift in 's Lands historie,
 Of wee mijn' armen zwakken kop!
 Tien oorlogschepen mogen springen,
 Zij maken vast niet meer gedruisch,
 Dan 't losgelaten rijmgespuis;
 't Kwam overal te voorschijn dringen,
 Geen enk'le doedelzak bleef 't huis;
 't Was een gekrikkak, een gekletter
 Als stoof onze aardbol gansch te pletter.”

“‘t Was Muze hier, 't was Muze dáár!
Elk riep me op 't zeerst; - dat was een razen!
Dien moest wat dichtvuur ingeblazen,
Die bad mij om een zilv'ren snaar,
Die wou het rijm op *bliksem* weten,
Hetwelk het rijmboek snood vergat;
Die vroeg me een beker hoefbron-nat:
'k Begon op 't lest van angst te zweeten
En, tot den dood toe afgemat,
Vlugtte ik, zoo snel ik mij kon reppen,
Om hier een weinig aâm te scheppen.”

“Maar waarlijk, Jan, 'k heb al berouw
En denk maar gaauw weêr op te trekken;
Want hier, begin ik wel te ontdekken,
Is 't geen verblijfplaats voor een vrouw.
Bij al dat leven, al die drukte,
Hier in zoo'n morsig, rookend nest,
Al deed ik nog zoo zeer mijn best,
'k Weet zeker, dat geen zang mij lukte.
Dat krijgsmans-leven is de pest
Voor ieder, die wil poëtaستن;
't Zou zelfs Apollo's zang verbastren.”

‘t Is waar, o Muze, een dom verstand,
Een brein van suffe droomen zwanger
Gaf aan der Goden meester-zanger
Den boog, de pijlen in de hand.
Een ezel was het, die zijn haren
Voor 't eerst de zware krijgs helmet
Met snoode hand heeft opgezet;
Hij zocht den leeuw aan 't lam te paren,
En, om mijn knevels zij 't gewed,
Hij had hem, waar hij nu in leven,
Patroontasch en geweer gegeven.’

‘En God Apollo veld-soldaat:
O lieve Hemel, hoe potsierlijk!
Verbeeld u, hoe hij, heel manierlijk
’t Geweer in d’arm, op schildwacht staat.
Maar, Muze, gij kunt wel vertrouwen,
Apol, wat hachje hij ook zij,
Had zeker de soldaterij
Geen veertien dagen uitgehouën;
Want de ondervinding leert het mij,
Dat hij, die rijm'lig van natuur is,
In dienst 't rampzaligst creatuur is.’

‘Ik, die mij op mijn' doedelzak,
- Ofschoon ik 't half heb afgezworen, -
Toch nog wel gaarne eens had doen hooren
Voor onzen lieven Almanak,
Heb mooglijk de odenzwang're kaken
Wel twintigmaal met wind gevuld,
En telkens, buiten eigen schuld,
Moest ik den rijmgeest nutloos slaken;
Nu is 't gedaan met mijn geduld,
Ik laat den dichtwind in mij razen,
En heb 't verzeid, hem uit te blazen.’

‘Want, wilde ik 's morgens 't uchtend-rood
Met een verheven deun vereeren,
De roffel klonk voor 't fourageren,
En de aâm, die mij bezielde, ontvlood.
Naauw vul 'k op nieuw de bolle kaken
En doedel op van 't Vaderland,
Daar komt een ongelikt sergeant,
Die wil, ik zal de lading maken,
En dus mijn blaas lust weer verbant:
Want ach! een uur lang exerceren
Kan wel een week de geestdrift weren.’

‘Sta 'k op een post des nachts alleen,
 Denk ik aan haar, die me op mijn smeeken,
 - o Denkbeeld, dat mij 't hart doet breken! -
 Niets gaf dan, ach! een blaauwe scheen;
 Dan, 't oog bepareld met een traantjen,
 De ziel geroerd tot smeltens toe,
 Zoo droef, zoo bang, zoo wee te moe,
 Pijpte ik zoo gaarne aan 't lieve maantjen
 Een roerend elegietjen toe:
 Maar wie, die pimpelpaars van kou is,
 Bedenkt juist, dat zijn scheenbeen blaauw is?’

‘Van 't ak'lig poetsen zwijg ik nog;
 Want, hou 'k me in andre dingen prijslijk,
 Dat staåg gepoets haat ik zoo ijslijk,
 Dat... maar, waar is mijn Muze toch?
 Haar stoel staat leëg, de deur is open...
 Mijn tijd! dat staat haar wonderwel;
 Terwijl 'k haar heel bedaard vertel,
 Is zij maar zachtjens weggeslopen.
 Het rookt hier dan ook als de hel,
 Had zij de deur eens toegelaten,
 Ik had nog uren kunnen praten!

Zoo *sans adieu*: beleefd is 't niet!
Maar Muzen, rijmsters en savantes,
Zijn wel eens meer wat rare tantes.
'k Had nog gehoopt een rijmpje of lied
Voor d' Almanak haar af te troonen,
Maar door dien rook liep 't alles mis.
Het spijt mij, bovenal daar 'k gis
Dat Gruno's strijd'bren voedsterzonen
Apol dit jaar niet gunstig is.
Op mij althans kunt gij niet bouwen:
Ik *moet* wel mijn gelofte houën.'

Veldhoven, Julij 1831.

Napoleon.

Op, zwarte smeden, op, de vuisten uitgestoken,
Tin, ijzer, koper aangebragt;
Op, borst'lige Cycloop, met frisch gespierde knoken
En breede schop de smids bevracht;
Woel hout en gruis dooreen, tas spaanders op en kolen
En stook de hel in laaijen gloed,
Die, in den diepen balg van 't zwart fornuis verholen,
Den last van erts verslinden moet. -
Zie daar: reeds boort de vlam door damp en rookwolk henen,
Het vuur dwingt zich een vrije baan,
En, door een' rooden glans van licht en gloed omschenen,
Vangt straks 't metaal den kampstrijd aan.
Wat warlklomp, wat gewoel, wat borlen, sissen, spatten!
Als drie verdoemden in den kuil

Des afgronds, krimpen ze op, woên, worst'len ze en omvatten
 Elkaâr met snerpend weegehuil. -
 In 't eind is 't werk voltooid; in de uitgeblaakte hoopen
 Van asch en sintels sterft de gloed;
 Het bronsmeer golft en schuimt: op, mannen, 't leigat open,
 Den doortogt aan den stouten vloed!
 Welaan dan, neem uw' loop, stort u, met woest geklater,
 Met ééne sprong, in ééne straal,
 Gelijk een lavagulp uit 's Aetna's gloênden krater,
 In 't gapend diep van dubbel staal.
 Het aard'rijk opent zich voor uw metalen golven,
 Schiet neder in den koelen schoot,
 En, als verwonnen slaaf in nacht en schaâuw bedolven,
 Begroet ge als keizer 't morgenrood.

II.

Zie daar Napoleon! Zie daar zijn beeld herrezen!
 Helaas! de dorre lauwerblaân
 Diens mans, met de ijz'ren borst en 't norsch geplooid wezen,
 Wat hebben ze ons met schimp belaân! -
 Het was een droeve dag - en met beschaamde wangen
 Neeg Frankrijk 't hoofd, toen m' aan den top
 Dier zuil het oude beeld, gelijk een' dief, zag hangen
 Aan een' verachtelijken strop.

Men zag een' woesten hoop van vreemden zich verdringen,
Om, onder dof hoera-geschal,
Met kabel en katrol het magtig brons te dwingen,
Dat waggelde op zijn pedestal;
Tot eind'lijk, daar de kruin van 't vorstelijk gevaarte
Voor 't heiligschennend pogen bukt,
En 't koud metalen lijk met morzelende zwaarte
Het sidderend plaveisel drukt:
De Hun, de ontmenschte Hun, met zegevierend honen,
Zijn lage wraak den teugel viert,
En 's Franschen keizers hoofd voor 't oog van Frankrijks zonen
Langs d' afloop der riolen sliert.
Ach! wien een kloppend hart de linkerborst doet jagen,
Hem drukt die dag als vloek en schuld;
't Is de onuitwischb're smet, die we op het voorhoofd dragen,
Tot dat het lijkkleed ons omhult.
Ik zag den vreemdeling met onze marmerstukken
Zijn' loggen wagentrein belaan,
'k Zag hem de groene schors van onze boomen rukken
En voor zijn rossen nederslaan;
Ik zag den ruwen zoon der barre Poolgewesten
Ons zweepen, wat zijn arm vermogt,
Zich mesten met ons brood, ons tot de lucht verpesten
Door zijn verschroeyden ademtogt;

'k Zag, jonge Franschen! 'k zag verachtelijke boelen,
 'k Zag vrouwen, bij haar schande schoon,
 Voor 't oog van een' Kozak haar boezems open woelen,
 Hem beed'len om - - 't veracht'lijkst loon!!
 Wel nu, in al dien tijd van hoon, van schimp, van schande,
 Van smaad, dien niemand dulden kon,
 Was 't enkel tegen hem, dat ik in woede ontbrandde.....
 O, wees gevloekt, Napoleon!

III.

Hoe schoon was, Korsikaan, uw Frankrijk, door de stralen
 Der zon van *Messidor* verlicht!
 Het was een edel ros, wild, vurig, warsch van 't pralen
 Met purperlast en gulden wigt:
 Een merrie, breedgeschonkt, met grof gespierde leden,
 Nog rookend van der vorsten bloed,
 Maar vol van stouten trots en fier op 't koen vertreden
 Van elken dwang en overmoed.
 Nog nimmer had een hand haar schendig aangegrepen,
 Een scherpe spoor haar zij doorwoeld,
 Nog nimmer had haar borst de strakke stegelreepen
 Eens koenen vreemdelings gevoeld;
 Zoo, als zij, glansrijk wit, langs berg en vlakke dwaalde
 En vurig steigerde op haar baan,

Joeg de onverdoofb're gloed, die uit hare oogen straalde,
Heur brieschen de aarde sidd'ring aan.
Gij kwaamt; - naauw had uw blik haar' ranken bouw gemeten,
Haar' loop bespied en ijs'ren kracht,
Of, als gespierd Centaur, waart ge op den rug gezeten,
Door zulk een last nog niet bevracht.
Toen, - ha! wat woeste vreugd haar de oorlogsdonder baarde,
De kruiddamp en het flikk'rend staal! -
Tot renperk gaaft gij haar 't onmeet'lijk vlak der aarde,
Tot spel een wereld in 't metaal. -
Toen geen verâmen meer, geen dak, geen rust, geen wijken,
Steeds kamp, steeds strijd met koude of gloed,
Steeds klaut'ren over puin en opgedamde lijken,
Steeds waden door een somp van bloed;
Toen, in dien dollen rid van vijftien zonnekringen,
Vergruisde ze alles in haar vaart,
Stoof hollende over 't lijf der bleeke stervelingen,
En delgde een gansch geslacht van de aard.
In 't einde, mat en moê van zulk een' last te dragen,
Van, tot Europe's verste strand,
De rijken plat te treên, de volk'ren op te jagen,
Gelijk de orkaan het dwarlend zand,
Aamechtig, magteloos, den fieren nek gebogen,
't Bezwijken na, bij ied're schreê,

Bad zij heur' Korsikaan om rust, om mededoogen: -
 Doch, beul, gij spottet met haar beê!
 Gij dreeft de scherpe spoor nog dieper in haar lenden,
 Gij smoordet onder d' ijs'ren druk
 Der knie haar angstgeschrei en brijzeldet, bij 't wenden
 Der leizeels, haar de tanden stuk.
 Zij beurde 't lijf omhoog en keerde op 't slagveld weder,
 Doch daar, ontzield door 's vijands lood,
 Zeeg ze op een bloedig bed van schroot en kogels neder,
 En - bij dien val vondt gij den dood.

IV.

Thans hebt ge 't fiere hoofd op nieuw omhoog geheven.
 Den trotschen adelaar gelijk,
 Herneemt ge uw stoute vlugt, om boven de aard te zweven,
 En praalt nu in uw luchtig rijk.
 Thans is Napoleon niet meer de dief der kroonen,
 De beul, die volk'ren heeft gemoord,
 En, onder 't purperdek van de overheerde troonen,
 U, arme Vrijheid! heeft vermoord;
 De grijze tuchthuisboef, door 't Heilig Bond der Vorsten
 Aan Sint Helenes rots gesmeed,
 Wiens schouders Frankrijks beeld, gelijk een dwangjuk, torschten,
 Tot hem die last bezwijken deed;

Neen, neen, thans mag geen blaam den roem des Keizers smetten,
 Thans, - dank den zangerigen toon
 Der dichters, dank 't gevele in oden en sonnetten -
 Thans zetelt Caesar bij de Goôn.
 Zijn beeldt'nis moet op nieuw aan alle wanden prijken,
 Zijn groote naam weêrgalmt alom,
 Als eens, op 't oorlogsveld en onder puin en lijken,
 Bij 't dav'rend roeren van de trom.
 Parijs, om 't rimp'lig hoofd voor hem in 't stof te woelen,
 Grijpt dag aan dag den beêvaarts staf,
 En daalt van 't zold'ring-dak, waar hare kind'ren joelen,
 Als pelgrim naar haar' Heilig, af.
 Dáár, de armen overlast met palm - en lauwerbladen,
 Verspilt zij aan dat brons haar groet,
 Welks aanblik 't moederoog in bitt're tranen baden,
 Het moederharte krimpen doet;
 En galmt, in dollen roes de zuil met groen omkransend,
 Bij 't schettrend spel van veêl en fluit
 Met onvermoeiden voet de *carmagnole* dansend,
 Den roem des GROOTEN KEIZERS uit.

V.

Gaat roemloos dan voorbij, gij, koningen der aarde,
 Die in den mensch een' broeder ziet;
 Gaat, wijzen, gaat voorbij, - wie immer lauw'ren gaarde,

Gij, goede vorsten, oogst ze niet!
Vergeefs tracht gij het volk met gunsten te overladen,
Vergeefs neemt gij 't zijn ketens af,
En leidt het, zonder dwang en langs gebaande paden,
Als stille kudde, naar het graf:
Naauw wordt uw schutsgesternte in nevelen bedolven
En schiet zijn laatste stralen neêr,
Of van uw' naam en roem bespeurt men op de golven
Des volksstrooms zelfs geen schijnsel meer.
Gaat roemloos dan voorbij; gij moogt geen zuil verwachten,
Het volk vergeet u na uw' dood,
Want ach! 't vereert slechts hem, die moorden kan en slagten
Met snijdend staal en morz'lend lood;
Het mint den d'wing'land slechts, die 't poelen en moerassen
Met rotte lijken dempen doet,
Den trotschen Pharao, voor wien het steenen tassen
En piramiden bouwen moet.
Het volk, - de straatdeerne is 't, die we in de kroeg zien zwieren,
Waar zij den knaap in de armen trekt,
Bij wien ze een ruige borst, een hals met breede spieren,
Een oog, dat bliksems schiet, ontdekt;
En die, op 't harde kot van stroo en varenbossen,
Voor hem slechts heete liefde voedt,
Die haar den ganschen dag door ranselen en rossen
Aan zijne voeten krimpen doet.

Robin Adair.
Iersch volksliedje.

Zijt mij op 't land gegroet,
Robin Adair!
Met mond en hart gegroet,
Robin Adair!
Ach, 'k heb zoo menig nacht
Onrustig doorgebracht
En staâg aan u gedacht,
Robin Adair!

Daar, waar de rotswand helt,
Robin Adair!
Zuchtte ik vaak bang bekneld:
Robin Adair!

Verlaat den oceaen,
Hij grijnst u grimmig aan,
Doet angstig 't harte slaan,
Robin Adair!

Men vrijde om mijne hand,
Robin Adair!
Zij bleef aan u verpand,
Robin Adair!
Laat hen naar elders gaan,
Zoolang mijn hart zal slaan,
Behoort het u slechts aan,
Robin Adair!

De stille ronde.**Een soldatensprookje.**

I know not now how, the truth may be,
I say the tale as it was said to me.

WALTER SCOTT.

Slaap zacht, mijn meisjes, slaap gerust,
Geen ak'lig droombeeld moge u naken;
Schoon moê gedarteld, moê gekust,
Ik zal getrouw den nacht doorwaken.
Eén kus nog, en hoe koud en guur
De stormwind ook daar buiten
Langs muur en vest moog fluiten,
Mijn hart blijft warm als vuur.

‘Adé, mijn Willem! goede wacht!
Eén kus voor 't laatst nog, en wij scheiden.

Denk, valt hij bang, de koude nacht,
 Uw meisjes blijft u minnend beiden.
 Ach, hoor dat snerpend stormgegier!
 Mogt ik u in mijne armen
 En aan mijn borst verwarmen,
 Ik liet u niet van hier,?

't Waar beter dáár, dan in ons huis
 Van stroo, zoet liefjen! op de wallen;
 Daar wordt men, bij dat stormgebruis,
 Niet ligt door sluim'ring overvallen:
 Geen *Werda*, dat men daar vergeet,
 Vooral daar 't wezen konde,
 Dat zich de *Stille Ronde*
 In 't spookuur hooren deed:

Want, zoo men zegt, verschijnt ze 't meest
 Bij woelig weêr, als 't waait en regent;
 Brr! schoon ook anders niet bevreesd,
 Liefst toch, dat zij mij niet bejagent.
 Men ijst reeds, als men 't ritslen hoort,
 Denkt men zoo in het donker
 Aan haar en aan den jonker,
 Zoo akelig vermoord. -

‘Wat ronde en jonker? o, Vertel,
 't Is nog zoo laat niet als wij dachten;
 Naar zoo iets moogt, dit weet gij wel,
 Ge ons meisjes nimmer laten wachten.
 Geen néén, geen uitvlugt baat u dus,
 Want, - gij kunt vast vertrouwen,
 Dat ik mijn woord zal houën, -
 Eer geef ik u geen' kus.’

Zoo luister; wie toch zoude néén,
 Zoo dat u ernst is, zeggen willen?
 Maar weet, het is uw schuld alleen
 Als mijn vertelling u doet rillen.
 Want ak'lig is ze, en zoo van nacht
 Een droom uw' slaap mogt storen,
 Ik zei 't u van te voren,
 Dus, neem u wel in acht!

Eens woonde hier, - 't is lang geleên,
 Hoe lang wel kan ik niet bepalen,
 Maar waarheid is 't en iedereen,
 Zelfs 't kleinste kind zal 't u verhalen, -
 Een Plaatsmajoor of zoo omtrent,
 Iets hooger of iets lager,
 Een regte menschenplager,

Een ruwe, norsche vent.

Wanneer hij met zijn' krommen rug
Slechts in de verte zich liet kijken,
Dan werd zelfs de allerluiste vlug
En zocht hem schuw en bang te ontwijken.
Zijn naam was wijd en zijd befaamd,
Elk wist van hem te spreken,
Ook werd hij, om zijn streken,
De Duivel bijgenaamd.

Dat hij het met den Booze hield,
Dit was bij elk zoo goed als zeker,
Want niemand zag hem ooit geknield
Voor 't heilig beeld, of voor den beker;
Doch kostlijk wist hij in den nacht,
Op bastions en wallen,
De schildwacht te overvallen,
Niet op zijn komst bedacht.

En wee dien! Menig, naar zijn post
Met frissche leden heengeloopen,
Kwam, onbarmhartig afgerost,
Weêr naar de wacht terug gekropen;
Geen, die dan naar den dader vroeg,

Elk van zijn kameraden
 Kon bij zichzelf wel raden,
 Wie hem die builen sloeg.

Zoo ging 't een tal van jaren voort. -
 Hoe elk den vent ter helle wenschte,
 Die vrome beê bleef onverhoord,
 Hij woedde voort als een ontmenschte;
 Tot eind'lijk 't uur gekomen was,
 Waarop, na lang te dralen,
 Hij toch ter neêr zou dalen
 In 't rijk van Satanas.

Van alle kind'ren, hem gebaard,
 Was slechts de jongste hem gebleven;
 Een zoon, vervreemd van 's vaders aard,
 Een knaap in 't bloeijen van zijn leven,
 En, schoon dit wonder schijnen moog,
 De grijskop minde dezen,
 Hoe koel zijn hart mogt wezen,
 Als d' appel van zijn oog.

Die knaap werd jonker. - Toen ter tijd
 Was een kadet niet van de pligten
 Van een' gemeen' soldaat bevrijd,

Maar moest, als wij, zijn dienst verrigten;
Ook hij trok vlijtig op de wacht,
Moest daag'lijks exercéren,
Karweijen, fouragéren,
En nam' zijn pligt in acht.

Intusschen zulks bekwam hem goed:
Een frissche bos lag op zijn kaken,
Zijne oogen tintelden van gloed,
Elk meisje zag hem gaarne naken,
Leî gaauw haar naaiwerk aan een zij,
Had steeds iets in de hoeken
Der vensterbank te zoeken,
Ging hij de deur voorbij.

Ook hem bleef 't jeugdig hart niet koel;
Schoon nog maar even zestien jaren,
Toch dacht hij somtijds een gevoel,
Dat hij niet noemen kon, te ontwaren,
Vooral wanneer hij Mientjen zag,
En, - kunt gij de oorzaak gissen? -
Grif, zonder ooit te missen,
Zag hij haar ied'ren dag.

Ook zelfs, al was hij gansch alleen,

Liet hem haar beeldt'nis niet met vrede;
 Waar hij mogt dwalen, zij, naar 't scheen,
 Verliet hem niet eene enk'le schrede,
 Ja, stond hij 's nachts op zijnen post,
 Dra was hem 't uur vervlogen,
 Want zij stond voor zijne oogen
 Tot hij werd afgelost.

Maar laten wij den jonker daar; -
 't Was eens een herfstnacht, zwart en donker
 Als nu; de wolken, onweêrzwaar,
 Bedekten 't maan- en stargeflonker.
 Elk burger sliep; - de Plaatsmajoor
 Sloop slechts de stille straten,
 Door iedereen verlaten,
 Nog zacht en heim'lijk door.

Als dikwijls, wilde, in 't holst der nacht,
 Hij d' een of and'ren post verrassen,
 Die, op zijne aankomst niet bedacht,
 Vergeten mogt op 't sein te passen.
 Maar, loopt hij zich al mat en moê,
 Elk schijnt getrouw te waken
 En roept hem, bij zijn naken,
 Een luid: *halt-werda!* toe.

Reeds is hij al de straten door,
 Nog zonder iemand te verkloeken;
 Daar blaast de Satan hem in 't oor,
 Ook nog de wallen te bezoeken;
 En, met ter neêr gedoken kop,
 Daar sneeuw en hagelvlagen
 Hem 't vocht in de oogen jagen,
 Stijgt hij de Wouwpoort op.

Brr! hoe de storm daar boven blaast
 En huilend giert, door de open mijnen,
 Hoe in 't verschiet de Schelde raast
 En buldert langs de ravelijnen,
 Al momp'lend stapt onze Oude voort,
 Dof klinkt van allerwegen
 Hem 't: *halt! halt-werda!* tegen,
 Half door den storm gesmoord.

Zoo nadert hij de laatste wacht,
 Maar... sluimert hij, die daar moest waken?
 Ging hij ligtzinnig, onbedacht,
 In 't nachtuur elders zich vermaken?
 Hoe? kan zijn oog den nacht rondom,
 Het duister niet doorboren?
 Verdooft de storm hem de ooren,

Of maakt de kou hem stom?

Hoe 't zij, geen luid herkenningwoord
 Belet den Plaatsmajoor het nad'ren;
 Met rasser voetstap treedt hij voort,
 Wild jaagt de toorn hem 't bloed door de ad'ren;
 Hij trekt in 't eind, met woest gedruisch,
 Het lemmer uit de scheede,
 En staat met ééne schrede
 Voor 't open schilderhuis.

't Sloeg twaalf toen. - In de naaste wacht
 Hoort men op eens, door 't noodweêr henen,
 Een klaaggeschrei, een wanhoopsklagt
 Met wapenklett'ren zich vereenen.
 'o God, mijn kind! o God, mijn zoon!
 o Wee mij, kindermoorder!
 Klinkt telkenreis gesmoorder
 Een doffe jammertoon.

En toen nu de oude korporaal,
 Zoo snel hij kon, de plaats genaakte,
 Was 't stil, vernam hij woord noch taal,
 Toen hij naar eisch: *halt! fertig!* maakte.
 'St!' - bromt hij door den knevel heen -

'Bij God, wat deert u, jonker?'
 En tast en voelt in 't donker
 Behoedzaam om zich heen.

Hij tast en grijpt en hoest en hemt,
 Geen antwoord, - maar - bij 't nader treden,
 Voelt hij zijn' voet door iets gestremd,
 En - rilling gaat hem door de leden:
 Want op den kouden grond ontdekt
 Hij sidd'rend, naast elkander,
 Als klemt zich 't een aan 't ander,
 Twee lijken neêrgestrekt.

En daar nu de eerste schem'ring daagt,
 Herkent men, ach! des vaders degen
 Diep in het jeugdig hart gejaagd,
 Den armen jonker, neêrgezegen
 Naast 's vaders lijk, dat zielloos, koud,
 Met doodskleur om de slapen,
 En 't kindermoordend wapen
 En 't kind omstrengeld houdt.

De zoon, een' glimlach op 't gelaat,
 Scheen nog van liefde en min te droomen,
 De vader, naar het zeggen gaat...

Diens aanblik deed den stoutsten schromen;
Een zwarte brandvlek op zijn borst,
- God moog' zijn ziel behoeden! -
Deed heel de stad vermoeden,
Wat niemand zeggen dorst.

Eén graf houdt beider asch vereend;
Maar 's Ouden geest vindt rust noch vrede
In d' ijsb'ren nacht van 't lijkgesteent,
En vaak ontsluit hij aan die stede.
Te middernacht, als 't stormt en tiert
En regent, als men de uilen
Hun grafgezing hoort huilen,
De weêrhaan knersend giert,

Dan spookt hij langs de wallen heen;
Der schildwacht stolt wel 't bloed in de ad'ren,
Ziet hij hem zoo met zachte schreên
En zwijgend door het duister nad'ren;
Maar stamelt hij 't herkennings-woord,
Volijvrig op zijn hoede,
Dan zweeft weêr, droef te moede,
De schim, al zuchtend, voort.

En nu, zoet liefjen! slaap gerust,

Geen ak'lig droombeeld moge u naken;
Schoon moê gedarteld, moê gekust,
Ik zal getrouw dees nacht doorwaken.
Eén kus nog, en of zich dan ook
De Stille Rond' vertoone,
Ik denk aan u, mijn Schoone,
En zie en ducht geen spook.

De klok der vreugde.

De goede en wijze koning wenkt zijn' geliefden zoon,
Knelt bevend hem in de armen en wijst hem op den troon.
'Mijn kind,' zoo spreekt hij stervend, 'rust ik in 't somber graf,
Vergeet ze nooit, de leering, die 'k met dien troon u gaf.

Gij waant, dat hier beneden u niets dan voorspoed wacht,
Gij waant, dat ons hier 't leven staâg vriendlijk tegenlacht;
Mijn zoon, staan vreugde en zegen u éénen dag op zij',
Dan sidder!.... rampspoed nadert en blijft u jaren bij.'

Zoo sprak de wijze koning. - De zoon verstond hem niet,
Zag niets dan lust en leven en blijdschap in 't verschiet,
Besteeg, van vreugde dronken, zijns vaders hoogen troon,
En dacht haar ligt te torschen, die zware koningskroon.

Straks hangt men, op zijn wenken, aan d' allerhoogsten top
Der vorstelijke woning, een klok van zilver op;
En raakt hij op zijn' zetel slechts even aan de koord,
Haar schelle toonen worden door heel den burg gehoord.

‘Die klok zal 't luid verkonden,’ - zoo roept de koning uit, -
‘Wen voor geluk en vreugde mijn boezem zich ontsluit.’
En zeker gaat, zoo waant hij, er nooit een dag voorbij,
Dat ik niet dank'bre toonen aan u, o Vreugde! wij’.

En ja, veel dagen lichten wel heil voorspellend aan,
Maar ach! toch elk dier dagen ontperst hem traan op traan;
Wel grijpt hij menigmalen, luid juichend, naar den band,
Doch wee doorgriefft zijn' boezem en magt'loos zinkt zijn hand.

Reeds grijzen 's konings haren, reeds is hij oud en zwak,
En steeds nog zwijgt het klokjen op 't vorstelijke dak.
Schoon soms ook al de vreugde zijn bleeke wang door-gloeit,
De klok is lang vergeten en digt met mos begroeid.

In 't eind, toen hij zou sterven op 's vaders hoogen troon,
Toen hoorde hij daar buiten een' luiden jammertoon.
'Wat wil, mijn trouwe dienaar, wat wil dat droef geluid?'
- Mijn koning, sterft een vader, dan kermt zijn kroost het uit. -

'Hoe, minde men mij waarlijk? hield mij voor braaf en goed?'
- Zij kochten gaarne uw leven, vorst, met hun hartebloed. -
Daar stroomt een groote schare ter breede slotpoorte in,
En wil nog eens hem zeg'nen, den vader van 't gezin.

'Hadt gij mij lief, mijn kind'ren?' En allen snikken: ja!
Nu rijst de koning opwaarts en slaat hen vrolijk ga;
Heft dan den blik naar boven, grijpt juichend naar den band,
Hij trekt, de toonen klinken: - hij is in 't Vaderland.

**Het vliegend schip.
Vaderlandsche Legende.**

**I.
De vloek.**

Land! Land in 't Oost!' roept, schel en luid,
De wachter in den mastkorf uit;
En 't scheepsvolk vliegt in wand en touwen,
Om eind'lijk, na de lange vaart,
De kust, ook 't ruwste hart zoo waard,
De vaderlandsche kust te aanschouwen.
Of, is 't misschien een ijd'le waan?
Te vaak reeds zijn de turende oogen
Des wachters door een wolk bedrogen....

Neen, neen! aan 't eind der zilte baan
 Verheft zich 't rond der bleeke duinen,
 Die Hollands dierb'ren grond omtuinen
 En schutten voor den Oceaan.
 Neen, 't is geen ijd'le schijn! Zij nad'ren,
 Zij zien het weêr, het land der vad'ren,
 En ongekende zaligheid
 Doortintelt aller hart en ad'ren,
 Bij 't vrolijk uitzigt, dat hen beidt.

En 't luid en schaterend: 'Hoezee!
 Begroet de vaderlandsche reê,
 Die, aan der golven nacht onttogen,
 Haar kruin steeds hooger opwaarts beurt
 En, door het zonlicht roodgekleurd,
 Zich vrolijk spiegelt in hunne oogen.
 'Hoezee!' zoo heft men juichend aan,
 'Hoezee! de zeetogt is gedaan,
 Wat onheil kan ons nu nog treffen?
 Hoezee! reeds zien wij Hollands vaan
 Zich van Kijkduin ten hemel heffen!
 Hoezee! eer 't licht ten avond neigt
 En wegsterft aan de westertinnen,
 Zijn wij, door vloed noch storm bedreigd,
 Behouden Texels reede binnen!'

Die dwazen! - Zou dan ongewroken
 Het schuld'loos bloed ten hemel rooken,
 Waarmeê hun nooit gestilde dorst
 Naar goud het vrolijk lagchend Eden
 Van 't rijk Guinéa heeft bemorst?
 Zoo zouden dan de wraakgebeden
 Der moeders, kermend neêrgekniêld
 Bij 't kroost, door hunne vuist ontziêld,
 Niet opwaarts tot Gods zetel rijzen?
 Zoo wanen zij het bloed der grijzen,
 Dat roekeloos hun staal vergoot,
 Verstomd in 's aardrijks diepen schoot?
 Die dwazen! - Moog' 't verstaald geweten
 Al voor een oogenblik vergeten,
 Dat bloed aan hunne schatten kleeft,
 Dat boven nog een Wreker leeft:
 Vergeefs! Het uur der straf rukt nader
 En treft den snoonen gruweldader,
 Hoe lang hij haar te ontkomen streeft.

 Doch 't onheil dreigend Schilbols-rak*)
 Is lang uit aller oog verdwenen,
 En, door de middagzon beschenen,
 Glijdt over 't effen watervlak

*) Eene bekende zandbank voor Texel.

Het rijk bevrachte vaartuig henen.
 Thans, na het wijken van 't gevaar,
 Laat zorgeloos de woeste schaar
 De volle welkomsbekers klinken.
 Steeds sneller zwiert van mond tot mond
 De feestelijke kruik in 't rond
 En dol verheft zich, bij het drinken,
 Met vloek gepaard en smaad en hoon,
 De schaterende jubeltoon;
 Als waar' het, om die stem te smoren,
 Die vaak nog, vreesselijk en luid,
 Zich in de ruwste borst doet hooren.

'Nu, jongens!' roept het sloopshoofd uit,
 'Kan Hel noch Duivel ons meer deren;
 Vrij moge ons God, met onzen buit,
 Kan hij 't! - van gindsche kusten weren!
 Gij weet toch, wat die slavenhond,
 Eer hem dit staal ter helle zond,
 Ons van zijn' Goeden Geest vertelde?
 Gij weet het, hoe hij ons voorspelde,
 Dat niemand onzer ooit den grond
 Van 't vaderland weêr zou betreden,
 Gods wraak verzelde ons aller schreden, -
 Zoo sprak die dwaas, en heeft zijn mond

Geen valsche orakeltaal verkond,
Dan dient die wraak wat aantetreden:
Eén uur - wij zijn op Hollands grond!

Nauw was 't afgrijs'lijk woord den snooden mond ontvaren,
Daar schokt en deinst de kiel; daar rijst elk (schrik in 't oog,
De wang van angst verkleurd, het hart versteend,) omhoog;
Want zie, het schijnt hun toe, alsof van uit de baren,
Die, straks nog kalm en stil, nu eensklaps als verwoed,
Met akelig gedruisch om 't kreunend vaartuig waren,
Een brekend, stervend oog, welks aanblik sidd'ren doet,
Hen aanstaart. Nog een hoofd duikt opwaarts uit den vloed;
Dáár rijst een lijk omhoog; nog honderd and'ren beuren
Zich uit den afgrond op en stap'len, zwart als git,
Een' dam van lijken op, wier bloed het glanzig wit
Van 't schuimend golvennat met purper schijnt te kleuren.
De storm groeit staâg in kracht; grijpt magtig 't vaartuig aan,

Dat vrucht'loos weerstand biedt; wendt ijlings boeg en steven:
Geen roer, geen anker baat; door hooger hand gedreven,
Stuift straks de kiel terug langs de afgelegde baan.

II.

De vervulling.

Wanneer de nacht zijn zwarte vlerk
Ter neêr spreidt op de onstuime vloedden,
Die, door een' noodstorm aan het woeden,
Nu steig'ren tot aan 't vliegend zwerk,
Dan weêr, ten afgrond ingedreven,
Het sling'rend, hortend, krakend schip
Met ziedend golvenschuim omgeven
En 't smakken doen op rif en klip, -
Dan hooren soms de schepelingen,
(Zoo zegt men), trots 't geloei der zee,
Een angstgehuil, een snerpend wee
Door 't buld'ren van de orkanen dringen.

Bij 't flikk'rend vuur der bliksemschicht,
 Die kronk'lend lucht en zee verlicht,
 Ontwaart hun oog op 't eind der baren
 Een zwarte kiel, wier ligte spriet,
 Een pijl gelijk, den boog ontvaren,
 Door 't woedend zeeveld henen schiet.
 Het scheepsvolk slaat met angstige oogen
 Het nad'ren van dien steven ga;
 'God sta ons bij! 't Is ons reeds na!
 Het Zwarte Schip komt aangevlogen!
 Zoo stamelt aller bleeke mond
 En smeekt den Vader in den hoogen
 Om bijstand in zoo bangen stond.

Steeds luider wanhoopskreet doorboort
 Hun luist'rend oor; de bliksem gloort:
 Wat zien ze? 't spookschip, voorwaarts hollend,
 Laat ijlings de oude sloep van boord,
 Die, Hollands vale vlag ontrollend,
 In spijt van wind en zee en vloed,
 Met bliksemsnelheid tot hen spoedt.
 Zij naakt; - zij klampt; - de wrakke haken
 Slaan dreunend vast in wand en plank,
 En met een' doffen jammerklank
 Is 't, dat de doemelingen naken.

God! Geeft het graf zijn prooi weêrom?
 Die uitgeteerde, bleeke drom,
 Die met de lijkkleur op de kaken
 Uit de oude boot te voorschijn dringt,
 De dorre handen huilend wringt,
 Zijn 't geesten, die bij nachtelijk duister,
 Ontslagen van de zware kluister,
 Waarin de dood hen hield geboeid,
 In storm en nevel ommewaren,
 Totdat de morgenscheem'ring gloeit?

Daar treedt er een met grijze haren
 Te voorschijn uit den digten kring;
 Zijn dragt tuigt van vervlogen jaren;
 Zijn blik, die zielloos rond blijft staren,
 Verwekt een kille huivering.
 Een lach omspeelt zijn holle koonen,
 - Een lach, die ieder ijzing baart! -
 Nu hij de kleuren weêr ontwaart,
 Die zich op Hollands vlag vertoonen.
 Hij reikt de dorre hand ten groet
 Den stuurman, 't scheepsvolk te gemoet,
 Maar niemand strekt een hand hem tegen,
 Maar niemand, die de zijne omvat:

Ze is rood met menschenbloed bespat!

‘Weest welkom!’ hoort men van zijn lippen
 Een' hollen, somb'ren graftoon glippen;
 ‘Weest welkom, landsliên, weest gegroet!
 Zoo lang reeds hebben we op den vloed
 Geen vaderlandsche kiel ontmoet,
 Geen mensch aanschouwd, die kond kon geven
 Van 't vurig aangebeden land,
 Waar velen, duur aan ons verpand,
 Waar gade en kroost en magen leven.
 Eens naakten wij dat dierbaar strand:
 Een storm heeft ons teruggedreven;
 Sinds zoeken wij het vrucht'loos weêr,
 Ons oog blijft er vergeefs naar staren,
 Wij zwalpen hulploos op de baren
 En weten raad noch uitkomst meer.
 Doch nu, de ramspoed is geleden,
 Vergeten 't uitgestaan verdriet!
 Nu zullen we eind'lijk weêr 't gebied,
 Dat Willems vuist beschermt, betreden!
 Wij zien hem weêr, den dapp'ren vorst,
 Die Spanje's ijs'ren juk verbreken
 En Hollands regten schutten dorst!
 Laat, landsliên, ons niet vruchtloos smeeken;

Huist melijden in uw borst,
Dan voert ons spoedig naar die streken,
Waar alles, wat ons hart bemint,
Waar ouders, vrienden, gade en kind,
Waar allen, die ons dier zijn, wonen!
Wij kunnen vorst'lijk u beloonen,
Wij hebben geld en goed en schat,
De helft van 't geen ons schip bevat,
Zij 't uwe, hoort gij onze bede;
Ons tal is klein en breed uw boot,
Brenge ons terug naar Hollands reede,
En 't loon zal heerlijk zijn en groot!

Hij zwijgt. Elk hoorde 't angstig aan,
Het woord, dat van zijn lippen vloeide;
Maar, schoon op veler wang een traan
Van meelij en ontferming gloeide,
Zijn zoekend oog dwaalt vrucht'loos rond,
Poogt vruchtloos op des scheepshoofds mond
Een woord van zoeten troost te ontwaren.
'Spreekt,' kermt hij, 'spreekt, gij hoort mijn beê,
'k Bezweer u bij dees grijze haren,
'k Bezweer u, landsliên, voert ons meê,
Erbarmt u! Neen, dat duld'loos wee,
Wij kunnen, willen 't niet meer dragen!

Ontzielt ons, rijt ons 't lijf in twee,
Geen marteling zal ons versagen,
Maar wijken, neen, geene enk'le schreê!

‘Zwijg, grijsaard! Spaar uwe ijd'le klagten!’
Voert thans hem 't scheepshoofd te gemoet;
‘Wij kunnen 't oordeel niet verzachten,
Dat u Gods Almagt lijden doet.
Die God is liefderijk en goed,
Van Hem slechts moogt gij uitkomst wachten,
Hij slechts kan redden uit den nood;
Ons wacht vernietiging en dood,
Zoo wij 't ons roekeloos vermeten.
Wij kennen u, wij allen weten,
Welk lot de Hemel u beschoor;
Sinds eeuwen ploegt ge 't zeeveld door
En tuurt vergeefs naar Hollands kusten.
Wat zoekt ge er? Kind en echtgenoot?
Gij vindt ze er niet! - Sinds eeuwen rusten
Ze in 's aardrijks diepen, stillen schoot;
Zoo menig nieuw geslacht ontsproot
En werd weêr 't offer van den dood,
Sinds gij, ter prooi aan vloed en baren
De zee doorkruist.....’

‘Gij liegt, barbaren!’
 Zoo gillen de armen 't uit, en treên,
 De hel in 't oog, om 't scheepshoofd heen.
 ‘Gij liegt! Zij leven! - Lange jaren
 Verbeidden ze ons met droef geweên,
 Maar stierven niet! - Verlaten zwerven
 Ze op 't woest en eenzaam zeestrand rond
 En vragen, met bestorven mond,
 Naar man en vader, dien zij derven;
 Maar sterven? - Neen! *Wij* stierven niet
 En waarom zouden *zij* dan sneven?
 In 't vaderland knaagt dat verdriet,
 Die helsche wroeging niet aan 't leven,
 Die vlijmend ons het hart doorboort;
 Dáár leeft men kalm en rustig voort.....
 Wij âmen nog! - Mogt God het geven,
 Dat ons de dood - - maar, ijd'le waan!
 Er kan, er mag geen God bestaan!
 Wij hebben hem om hulp gebeden,
 Met tranen 't heilig beeld doorweekt:
 Hij hoorde 't niet! - den dood gesmeekt:
 Vergeefs! - Wij hebben onze leden
 Met riemen tot op 't been doorwroet,
 Maar vruchtloos vloot ons gudsend bloed:
 Hij zag het niet! 't Is priesterlogen,

Geen Godheid leeft! Neen, 't is geen God,
Die straffeloos het kan gedoogen,
Dat men hem lastert, hem bespot!
Wij deën 't, wij vloekten hem, wij baden
Zijn gramschap af, geen bliksemstraal
Verloste ons van de onduldbre kwaal,
Waarmede 't Lot ons heeft beladen!
Wij hebben in den oceaen
Ons afgemarteld lijk bedolven:
Geen rustplaats boden ons de golven,
Een grimmig spooksel greep ons aan
En sleurde ons weêr terug in 't leven. -
Dat schrikbeeld volgt alom ons spoor
En grijnst ons honend in het oor:
“Nooit, nooit zal ik u ruste geven!”....
Ha! Zie het ginds te voorschijn zweven,
Daar ginds! Reeds breidt het de armen uit,
Het wenkt, - zijn vloek boort door 't geluid
Der ratelende donderslagen, -
Ha, 't roept! Maar neen! geen goochelspel,
Geen ijdel vloekgedrogt der hel
Zal ons van deze kiel verjagen!
Reeds nad'ren wij het vaderland,
Reeds zien wij, op het verre strand,
Onze arme kind'ren om ons weenen,

Zij strekken de armpjes naar ons henen,
 Wij komen.... God! neen, makkers, ziet,
 Die kind'ren, neen, 't zijn de onze niet!
 Die moeder, die met nokkend stenen
 Aan de ijslijk opgereten borst
 De lijken van haar kind'ren torscht,
 Zij noemt ons - moorders! Ja, wij bluschten
 De vonk des levens in haar borst,
 Wij deên na bitt're zorg haar rusten,
 En toch, zij vloekt ons? - Zalig zijn,
 Die vroeg, die spoedig mogen sneven
 En van der wroeging folterpijn,
 Die langzaam 't hart doorvlijmt, ontheven,
 Ter ruste gaan in 't vredig graf!
 Wij hebben 't lang genoeg geleden,
 Neemt, landsliên, ons de kluisters af,
 Die ons aan 't dulddloos leven smeden!
 Wij zeg'nen u, geen vloekgebeden
 Vervolgen u, schenkt ge ons den dood;
 Gods rijkste zegen volgt uw schreden;
 Hij wil: wie schuld'loos bloed vergoot,
 Diens bloed moet m' op zijn beurt vergieten,
 En wij - Guinéaas kust is rood
 Van 't schuldloos bloed, dat wij deên vlieten.
 Wij vord'ren wraak en straf en dood,

Wij zijn vervloekt, zijn moordenaren,
 Geens moorders leven moogt gij sparen!
 Wij wijken niet! Aan 't vaderland
 Zult gij ons dor gebeent' vertrouwen,
 Of levend zullen wij 't aanschouwen,
 Wij wijken niet!' - - -

'In naam van God,
 Den Opperheer van dood en leven,
 Rampzaal'gen! wijkt van dezen steven!
 Roept nu het scheepshoofd. - Voortgedreven
 Door hooger, onweêrstaand' re magt,
 Klemt zich de schaar met reuzekracht
 Aan stang en mast; maar ijdel streven!
 Die magt sleurt hen verheerend voort;
 Hun krijschend angstgehuil versmoort
 In 't stormgeloei. En schip en golven,
 't Is alles weêr in nacht bedolven.

De pelgrim.

De maan ontfloerst haar' zachten luister,
Geen star dringt door de nev'len door:
Wie wijst, in 't somber nacht'lijk duister,
Den matten wand'laar 't moeilijk spoor?
Hij ziet, door steilte en klip omgeven,
Zijn' voet gestuit aan 's afgronds rand,
Wie leidt hem 't pad naar 't vaderland,
Het einddoel van zijn rust'loos streven?

Vergeefs heft hij den blik naar boven;
De rotswand heft zich hemelhoog,
En om hem, uit de onpeilb're kloven,
Dringt hem geen lichtstraal in het oog;

Daar hoort hij 't woest gedruisch der wat'ren,
Daar rolt, daar botst met hol geklots,
De berg-stroom voort van rots tot rots,
Van klip tot klip met dond'rend klat'ren.

Hij ijst en duiz'lend zijgt hij neder.
Maar zie - een schemer treft zijn oog,
En 't licht des dags rijst zacht en teeder
En troostend op aan 's hemels boog;
De rotsen, steeds met sneeuw beladen,
Met eeuwig durend ijs bevracht,
't Is of zij, na den langen nacht,
Zich koest'rend in een' vuurstroom baden.

En met den glans dier zonnestrallen,
Doet ook de Hoop haar' zachten gloed
In 's pelgrims boezem nederdalen
En vult hem 't hart met nieuwen moed.
Doe hem ook de open afgrond beven,
Jaag' hem al de af te leggen baan
Een' killen schrik en huiv'ring aan,
Toch voelt hij moed en kracht herleven.

Maar ach! - het duizelt hem voor de oogen;
De rots toch beurt zich loodregt op,

En hoe zijn blikken turen mogen,
Geen pad voert opwaarts naar den top.
Hij voelt op nieuw den moed verdwijnen,
Nog eenmaal blikt hij naar omhoog, -
Daar ziet hij, met verwonderd oog,
Een' engel-schoonen knaap verschijnen.

En 't schouwspel baart hem bang ontzetten.
Wie, die dat knaapjen hulpe biedt,
Eer hij 't in d' afgrond ziet verpletten,
Eer 't van de steilte nederschiet?..
't Ontroert hem, en met teêr erbarmen,
Met meêlij's tranen in het oog,
Heft hij de handen naar omhoog,
Als wil hij 't hulp'loos kind omarmen.

Maar 't knaapjen, aan den rand getreden
Der steile rots, schijnt niet ontrust
En blikt zoo lagchend naar beneden,
Als waar 't van geen gevaar bewust.
'Wat staart gij moedloos en verlegen
Omhoog, wat vult uw oog een traan?
Al grijnst u de afgrond grimmig aan,
Kom, wand'laar, moedig opgestegen!'

En als gesterkt door hooger magten
 Voelt zich de pelgrim op dat woord;
 Hij streeft met onvermoeide krachten
 Langs rots en klipscheur moedig voort.
 Voelt hij al soms een angstig sagen
 Grijpt somtijds hem ook twijfling aan,
 Hij vordert op de steile baan,
 Hij stijgt, den blik omhóóg geslagen.

En dra is thans de top bestegen;
 Het knaapjen reikt hem, mat en moê
 Op 't woest gesteent' ter neêr gezegen,
 De teed're handjes vriend'lijk toe.
 Maar hij: 'Wie deed u 't voetspoor vinden,
 O kind! dat naar dees steilte leidt,
 Wie spelen, waar een graf u beidt,
 Dat dreigt u levend te verslinden?'

“Wilt gij, ô pelgrim, mij doen vreezen?
 - Zoo spreekt de knaap. - Wie schonk u moed,
 Wie heeft u 't moeilijk pad geweest,
 Wie beurde u opwaarts, schraagde uw' voet?
 Was 't niet het kinderlijk vertrouwen
 Des harten, dat met moed en kracht
 Uw' boezem vulde, u in den nacht

Der zwarte diepte 't licht deed schouwen?

En nu dan, zoudt gij angstig beven,
Nu de oogen moedloos nederslaan,
Daar hooger magten u omzweven,
U leiden op uw pelgrims-baan?
Zij zullen altijd om u wezen,
Zij hoeden steeds uw' wank'len voet,
En, door haar trouwe hand behoed,
Wat hebt ge, ô wand'laar, nog te vreezen?

Ik zij u gids! Hoe zwak en teeder,
Baan ik u door des hemels magt
Een effen spoor, plet bergen neder
En licht u voor in d' aardschen nacht.
Dat ik uw leidsman zij door 't leven,
Mij is geen steilte of rots te hoog,
Voor mij zijn diepe zeeën droog,
En nimmer zal ik u begeven!

Ik ben 't Geloof; - ik woon daar boven,
Dàar boven zon en star en maan.
Wat u ook de aarde moge ontrooven,
Ik blijf u steeds op zijde staan.
Naar 't Vaderland dan voortgetreden,

Dáár ligt het, dáár in 't eeuwig licht,
Op, wand'laar, 't oog omhoog gerigt,
Op, wand'laar, op, met vaste schreden!”

En met het zaligst ziels-verrukken,
Vat straks de pelgrim 's knaapjens hand:
‘O, moog' mij niemand u ontrukken,
Ik volg u, voer me in 't Vaderland!’
Zoo juicht hij - en vereenigd streven
Zij rustig, kalm en hopen voort,
En 't pad, met doornen straks omboord,
Schijnt nu met rozen als doorweven.

's Dichters vaarwel.

Adieu, adieu! mij native shore
 Fades o'er the waters blue.
 CHILDE HAROLD, Canto I.

Vaarwel, vaarwel! Brittanjes reê
 Duikt weg in 't zeekristal;
 De branding rolt, de wind huult wee,
 De meeuw, met heesch geschal,
 Aast op heur prooi; in 't golvend meir
 Verbergt de zon haar pracht;
 Haar groet ik, komt de morgen, weêr,
 Oud-Eng'land - goeden nacht!

Nog weinige uren en de zon
 Licht weêr aan 't ver verschiet;
 Dan zie ik lucht en zee rondom,
 Mijn moederaarde niet.
 Door elk verlaten is mijn hal,
 Mijn haard geeft vonk noch vuur,
 Woest onkruid dekt den breeden wal,
 Mijn dog huult om den muur.

Mijn kleine paadje, wees bedaard!
 Wat zucht ge en krijt zoo zeer?
 Maakt u 't geloei des storms vervaard,
 Of 't woest, onstuimig meir?
 Mijn zoete knaap, wees niet beducht;
 Ons schip is hecht en goed:
 Geen valk doorklieft het blaauw der lucht
 Met zulk een' zek'ren spoed.

'Vrij woel' de zee, vrij loei' de orkaan,
 'k Acht wind of water niet;
 Maar, Heer, wat wonder, dat ge een' traan
 Op mijne wangen ziet?
 Mijne ouders minde ik, ach, zoo teêr,
 'k Moest uit hunne armen heen,
 En heb thans geene vrienden meer
 Dan u - en boven een'.

Mijn vader sprak een zeg'hend woord,
 Doch zuchtte of klaagde niet;
 Maar moeder weent in éenen voort,
 Tot zij mij wederziet.' -
 Genoeg, mijn knaap, die tranenvloed
 Staat schoon aan 't kinderoog;
 Waar' 'k even schuldloos, rein en goed,

Mijn wang bleef ook niet droog!

Mijn wakk're dienaar, nader mij,
Gij, ak'lig beeld van 't graf!
Waant gij den Franschman ons nabij?
Kom, schud die grillen af! -
'Heer, waant ge ik gave om 't eigen lijf?
Mijn hart is niet zoo week;
Maar 't scheiden van een goedig wijf
Verwt roode koonen bleek.

Zij, met haar kind'ren, woont nabij
Uw slot aan 't lagchend meer.
En vragen die, waar vader zij,
Wat antwoordt zij hun weêr?' -
Met regt, mijn dienaar, trouw en goed,
Voelt ge u het hart bezwaard;
Maar ik, getroost en welgemoed
Groet ik mijn moederaard.

Dwaas toch, wie steunt op eed van trouw,
Op zucht en traan en klagt!
Zoo spoedig lonkt weêr 't oog der vrouw,
Wen nieuwe liefde lacht.
Vervlogen heil betreur ik niet,

Noch ducht ik beidend leed,
Doch, dat ik niemand achterliet,
Om wien ik schrei, is wreed!

En nu ben ik op aarde alleen,
Op ruime, ruime zee:
Wat baat, dat ik om and'ren ween?
Mijn lot doet niemand wee.
Mijn dog misschien huilt om zijn' heer,
Tot 's vreemdlings hand hem voedt,
Doch kent mijn stem welligt niet meer,
Zoo 'k hem eens weêr ontmoet.

Met u, mijn schip, ijl 'k luchtig voort
Langs 't vlak van d' oceaen;
Wat vraag ik, in welk eenzaam oord
Mijn grafsteen eens zal staan?
Wees welkom, wentelende vloed!
En blaauwt eens 't verre strand,
Woestijnen, holen, weest gegroet!
Vaarwel, mijn vaderland!

Jan de Rijmers togt en terugtogt.

Arjotjontjoe, Arjot! mijn trouwe knol,
Nog eens in draf, dra is de top bestegen;
Arjotjontjoe, Arjot! zie, God Apol
Strekt reeds van ver mij lier en lauwer tegen;
Hers, hers, Pegaas! heugt u nog 't gulle zand,
Door 't welk gij ééns naar den Parnas moest waden?
Op een chaussée, met kreupelbosch beplant,
Bevrijd van stof en heeten zonnebrand,
Dunkt ge u toch nu wel niet te zwaar beladen!

Maar 't beest word oud; dat rijden heen en weêr,
Berg op berg af - - Louis Vermeulens knollen
In 't eind toch buit'len ze afgemarteld neêr,
Doe ook de zweep hen hupp'lend grafwaarts hollen! -

Stap dan maar voort, mijn arm, geduldig dier,
Dat tienmaal daags den stal wordt uitgedreven!
Het eind' des togts is niet meer ver van hier,
Gij houdt bij haver, ik bij nectar sier,
Tot wij versterkt nog verder opwaarts streven.

Onder 't kruipend voorwaarts sullen
Van mijn' schimmel trouw en mak,
D' altijd dierbren doedelzak
Nog voor 't laatst eens op te vullen,
Zoude dit den blonden God,
't Negental der zaamgeboornen
Op mij, armen Jan, vertoornen?

Phoebus! toen ge uw vlammenstralend,
Steig'rend zonnepan verliet,
Onder vorst Admeets gebied
Als verlaten balling dwalend,
Hieft gij niet den bangen blik
Dikwerf naar de azuren bogen,
Waar uw trouwe rossen vlogen?

Toen, door minnesmart gedreven,
Sappho! gij, van Lesbos rots,

't Speeltuig aan het golfgeklots,
 Te onbedacht, hadt prijs gegeven,
 Zaagt gij niet met killen schrik,
 Hoe de losgestormde baren,
 Woelden door de zilv'ren snaren?

Kessels! toen ge uw kermiskleed'ren
 Voor den krijgsmansrok verliet,
 Vulde een traan u de oogen niet,
 Voelde uw hart zich niet verteed'ren,
 Toen ge uw' broeder van u stiet:
 't Vratig monster, dat u leven,
 Naam en eerkrus had gegeven?

Phoebus! Sappho! Kessels! beiden
 Mij niet de eigen rouw en smart,
 Moet de doedel, aan mijn hart
 Eind'loos dierbaar, van mij scheiden?...
 Brein en zinnen zijn verward -
 'k Moet, voor 'k u mij laat ontrukken,
 U nog eens aan 't harte drukken.

Maar moed gevat; - jot, jot, voort in galop,
 Gij, hengsteschim, met de uitgedorde knokken!

Geen doedelzak voegt op den heuveltop,
 Waar Godenzonen 't gulden plectrum tokken.
 In ren, Pegaas! Iö, geen rijmer meer,
 De hand eens Gods, eens Dichters, stuurt uw teug'len,
 Dra werpt hij trotsch het nietig blaastuig neêr,
 Grijpt naar de lier, doorbliksemt hooger spher,
 En wiegt zich stout op ad'laars reuzen-vleug'len.

Dra zweef ik zóó den ruimen aether door,
 En 't kroost des stofs zal naar mijn zangen luist'ren;
 Alle eeuwen door zal ik 't verwonderd oor
 Van al wat leeft aan mijne akkoorden kluist'ren.
 Hij, die zich trotsch in 't nat des Amstels wascht,
 Die Hunse en Aa als vaderstroomen roemen,
 Die d' ouden Rijn op ranke boot doorplast,
 Op Rotte, of Merwe, of Waal zijn zeilen brast,
 Elk zal den naam van JAN DEN DICHTER noemen.

Dra zal de Muzenalmanak mijn beeld,
 In staal geëtst, op 't rimp'lend voorhoofd dragen;
 Heeft me ook natuur met luttel schoons bedeeld,
 De schilder weet, wat dichters van hem vragen.
 Den dikken neus wat naar zijn Grieksch versneên,
 Een donk'ren gloed in weinig sprekende oogen,
 De mond verkleend, een glimlachje er om heen,

De stijve haren krullende dooreen -
Lavater zelfs waar' door dat beeld bedrogen!

Jot, jot mijn beest! de Bode, 't Magazijn,
De Recensent, de Letteroefeningen,
Elk biedt me op 't zeerst gesuikerde Ambrozijn,
Elk zoekt me een lied ter plaatsing af te dwingen,
De Apollo zelf en de Argus zouden mij -
Had niet de dood hen, ach, te vroeg! doen sneven -
Als 't ideaal van echte poëzij,
Den grootsten Jan van Neêrlands dicht'renrij,
Voor weinig geld, den hoogsten eerpalm geven.

Jot hins, jot hers! 'k Zie Felix Meritis,
Verscheidenheid, Concordia, de Horen,
Om strijd den Bard, die elk een Godheid is,
Met eerdiploom op eerdiploom versmoren.
Geen jubelfeest, geen eeuwrijde, of men dwingt
Mij, 'k wil of niet, de reis omhoog te wagen;
Of ieder vers me een' bangen zucht ontwingt,
Mij 't klamme zweet uit alle poren dringt,
Geên nood! mijn kruin zal frissche lauw'ren dragen.

Jot hins, jot hers! Hij nadert reeds de tijd,
De gulden tijd, dat Oomkens, dat van Boek'ren

Met wat mijn lier bij hen ter perse wijdt,
Aan Neêrlands volk een rijken buit ontwoek'ren;
Gesteente en goud zie 'k flikk'ren om mij heen,
Het hoebronnat bruist me in vergulde schalen:
Reik mij de lier van glanzend elpenbeen,
De lier!.... maar jot, jot hers, Pegaasjen! neen,
'k Moet eerst de lier, de lauwerkroon nog halen.

't Gaat al voort in sukkeldraf,
Heuvel op en heuvel af,
Zou de reis nog langer duren?
't Lastig sjokken maakt mij dol;
Hoe ik de oogen blind moog' turen,
'k Zie nog immer geen' Apol.

't Mag daar schoon zijn op den top,
Maar 't stijgt drommels langzaam op,
't Kan wie weet hoe ver nog wezen!
En, kom ik er eind'lijk aan,
Is er, 'k zou 't waarachtig vreezen,
Wis gebrek aan lauwerblaân.

Bij dozijnen klaut'ren ze op,
Elk vlecht kransen om den kop,

Zoo wordt eens de boom ontbladerd;
 Die wat laat komt heeft wel kans,
 Dat hij dorre rijzen gadert
 Voor den groenen looverkrans.

Ook van 't kost'lijk hoebronnat
 Lept en schept elk gaarne wat;
 Eind'lijk moet de wel verdroogen,
 En 't waar' toch wat ergerlijk,
 Vond men, hunk'rend toegevolgen,
 Niets dan drabbig modderslijk.

En dan 't lierenmagazijn,
 Wat moet dat een winkel zijn,
 Kan het al den aanvraag lijden!
 Gouden snaren, elpenbeen
 Zijn toch in dees schrale tijden
 Waarlijk geene kleinigheên!

't Gaat al voort in sukkeldraf,
 Heuvel op en heuvel af,
 Zou de reis nog langer duren?
 't Lastig sjokken maakt mij dol;
 Hoe ik de oogen blind moog' turen,
 'k Zie nog immer geen' Apol.

Van alle knollen de allerluiste knol!
 Kan hers noch hins, noch jut noch jot meer baten?
 Eens bragt één woord, één tongslag u op hol,
 Nu zou de zweep u nog in sluimer laten!
 Gij schudt den kop? Mijn beest, 'k voel medelij',
 Gij vlamt op gras, als ik op lauwerblâren;
 'k Stijg af een wijl, de reis vermoeide ook mij,
 Wij zullen beide, ik blazend, grazend gij,
 Vernieuwde kracht tot verd'ren togt vergâren.

Mijn trouwe doedelzak, het uur van scheiden nadert;
 Den Dichter voegt de lier, den Rijmer voegdet gij!
 Nog eens den diepsten aâm uit mijne long vergaderd,
 En dan vaarwel, mijn vriend, dat vrede met u zij!
 Ach, 't scheiden valt mij bang, herdenk ik vroeger dagen,
 Herdenk ik d' ouden tijd, den gulden tijd der jeugd,
 Herdenk ik later' stond, - gij, vriend in leed en vreugd,
 Hebt immers steeds met mij des levens last gedragen!

Heugt u dien blijden tijd, toen 'k met een drietâl vrinden,
 - Nu lang reeds aan mijn oog, niet aan mijn hart ontruk, -
 Mij groenend eere loof om 't voorhoofd dacht te winden,

Was mij een kreupel rijm, een stootend vers gelukt?
 O, door hun lof bekroond, hoe waande ik mij verheven!
 Hoe was hun handgeklap mij meer dan alles waard!
 En gij, mijn vriend, aan wien zich dat herdenken paart,
 Vaarwel!... mijn' besten toon zal 'k u ten afscheid geven.

Heugt u dien gulden tijd, die onvergeetlijke uren,
 Toen *Vindicat*^{*)} ook mij op haren bondsrol las?
 Ach, dat die tijd zóó kort, te kort voor mij moest duren,
 Dat eens mijn oog zóó blind, mijn zin zóó zinloos was!
 Maar toch, 't herdenken nog blijft in mijn' boezem leven,
 En - houdt in enk'ler borst mijn beeld ook dáár nog stand,
 Men denkt er ook aan u, zoo naauw aan mij verwant,
 En houdt op beider heil er soms den dronk geheven.

Heugt u dien tijd van rouw, dat tal van zwarte dagen,
 Toen 'k, ver van wat ik minde, als arme balling zwierf?
 Het grievend harteleed wel moest, niet durfde klagen?
 Toen ieder vreugdetoon me als op de tong bestierf?
 Toen 'k slechts de Lethe zocht, de Lethe niet kon vinden?
 Toen zwarte duisternis me omvâamde en diepe nacht?

*) *Vindicat atque Polit*: de zinspreuk van den Senaat der Groninger Studenten.

Gij waart het, die mij toen nog soms verâming bragt,
Mijns aanzijns warren knoop weldadig wist te ontwinden.

Heugt u dien tijd van roem, toen 't *Voorwaarts!* zich liet hooren,
In 't hart van elk' Bataaf een' blijden weerklank vond?
Heb ik geen druppel bloeds voor vorst en land verloren,
't Bewustzijn zegt het mij, dat ik die waardig stond.
En klinkt het weêr, dat woord, wie schraagt dan weêr mijn krachten?
Wie sterkt den matten geest, die onder 't ligchaam zwicht?
Is weder de *Oogsttijd* daar, wie doet mij 's maaijers schicht,
Als hij de halmen velt, met d' eigen moed verachten?

Heugt u den tijd, mijn vriend!... maar, waartoe verder vragen?
Gij waart mij steeds nabij, reeds van mijn kindsheid af,
Gij juichtet met me in vreugd, gij hielpt me in droefheid klagen,
En nu - ik had gedroomd, gij daaldet met me in 't graf!
Neen, trouwe medgezel! zooveel reeds moest ik derven,
Zoo veel reeds is me ontrukkt, wij houden vast aanéén;

Neen, neen, gij blijft mij bij, mij trouw door 't leven heen!
En bij mijn' laatsten snik moge ook uw toon eerst sterven!

Neen, 'k vraag geen elpen lier, 'k wil niet behoedzaam wikken,
Wat snaar der droefheid voegt, wat koord der vreugde past,
Bij ied'ren citertoon mij naar de reg'len schikken,
Waarmede een koude kunst het warm gevoel belast:
Neen, nimmer zal mijn hand dat kunstig tuig bezoed'len,
Dat, niet naar eisch bespeeld, een' schellen wanklank geeft,
'k Zal kunsteloos en vrij wat in mijn' boezem leeft,
Wat mij de borst doorgloeit, op eigen wijze ontdoed'len.

Neen, 'k vraag geen' dichterroem, geen' naam van veertig stonden
In 't vierkant, duur gekocht voor recensentennijd,
Voor grieven, die de borst eens dichters staâg doorwonden,
Voor wangunst, eigenwaan, gekrenkte trots en spijt;
'k Wil Rijmer zijn; mijn lied blijft steeds in vriendenkringen
Beperkt, in d' engen kreits van 't dierbaar *Vindicat**) ,

*) *Ipse ego, qui nullos me affirmo scribere versus,
Invenior Parthis mendacior!*

HOR.

Zij 't Jaarboek, haar gewijd, soms met mijn' naam beklad:
De Rijmer immers ook mag voor zijn vrienden zingen.

Kom hier, mijn beest, kom hier, mijn oude knol!
Met jut noch jot*) zal ik u verder plagen;
Groet gij Parnas, de zusjens en Apol,
Zoo ze u misschien naar Jan den Rijmer vragen.
Volgt gij mijn' raad, - gij wordt reeds stram en oud, -
Blijf dan gerust hier in de klaver weiden;
Gij zijt hier wèl, zie dat gij 't zoo behoudt,
Daar ge anders ligt eens ruiters vinden zoudt,
Van wie 't u min gemaklijk viel te scheiden.

Tilburg 1832.

*) *Arjotjomtjoe! Jot hers! Jot hins!* enz. Uitroepingen, waarmede de boeren in de Meijerij, vooral in de omstreken van Eindhoven, hunne trekossen besturen en aandrijven. In Hollandsche ooren zullen zij misschien geheel vreemd klinken.

De oogst.

't Is Oogsttijd. Ginds, in 't donker woud verscholen,
Bespiedt de Dood met gierig oog het veld;
Reeds heeft zijn hand de zeis omkneld,
Geen rijpende aar blijft voor zijn oog verholen.

't Is Oogsttijd. Zie hem grijnzend nader treden;
Hij heft den arm, en de aren vallen neêr,
Zijn buit vermêert zich meer en meer,
En halm bij halm zinkt, van zijn hand doorsneden.

't Is Oogsttijd. Hoor die doffe toonen klinken
Als donderknal, vermengd met windgefluit;
Dat is de juichtoon, dien hij uit,
Bij 't zien des roofs, dien hij deed nederzinken.

't Is Oogsttijd. Zie.... maar in het nachtelijk duister
 Verflaauwt zijn beeld, verdwijnt in 't ver verschiet,
 Zijn korts zoo juichend zegelied
 Sterft weg in naauwlijks hoorbaar spookgefluister.

't Was Oogsttijd. Maar, moog 'k nu nog 't hoofd verheffen,
 In volle kracht mij wortlen in deze aard,
 Misschien heeft hij mij thans gespaard,
 Om morgen des te zekerder te treffen.

't Was Oogsttijd. Maar, schoon nu mijn oog ontogen,
 De Dood keert weêr, misschien bij 't rijzend licht;
 Geen halm blijft veilig voor zijn schicht,
 Niet één, één aar ontgaat zijn zoekende oogen.

't Zal Oogsttijd zijn. Eens velt hij mij ter aarde,
 Eens rukt zijn hand mij van den stengel af,
 Eens sluit hij mij in 't duister graf,
 En ik herkiem, een zaad van ed'ler waarde.

Bij d' Oogsttijd ligt *die* kiem in mij verborgen,
 Die kiem van bloei en eindeloze kracht:
 Dan vel me, o Dood! na korten nacht
 Volgt immers licht, volgt immers de eeuw'ge morgen.

't Zal Oogsttijd zijn.... Welk denkbeeld doet mij beven?

Eens rukt zijn hand mij van den stengel af,

Dan.... zou hij me ook, als nutloos kaf,

't Verslindend vuur te grage prooije geven? -

't Zal Oogsttijd zijn! - ô Denkbeeld, dat nu beven

En sidd'ren doet, dan troost in leed en smart,

O blijf steeds leven in mijn hart,

O blijf mij bij, wat me immer moog' begeven.

't Zal Oogsttijd zijn! Nu dient de kiem geschoten;

Een korte poos.... reeds is de zicht gewet,

Het kaf wordt aan een zij gezet,

En 't nieuwe zaad schiet jonge, frissche loten!

Bivouac bij Boutersem,

11 Aug. 1831.

**Adams ontwaken.
Naar 't Italiaansch van Menzoni.**

Toen, in des Heilands zwaarste lijdens-stonde,
De bergen dreunden, de aard' heur' donkren schoot
En grafspelonken sidderende ontsloot,
Drong 't licht ook door tot Adams diepe sponde.

Hij sloeg den blik verwonderd in het ronde,
Zag Hem aan 't kruishout worstlen met den dood,
En wendde ontzet het oog, van tranen rood,
En vroeg: wie toch daar bloedde uit wond bij wonde?

Hij hoorde 't, en, van killen schrik bevangen,
Rukt hij zich 't haar, door de eeuwen wit gebleekt,
Uit hoofd en baard, ontvleescht de holle wangen

En jammert luid, daar hij tot Eva spreekt:
Ziet gij den Heer daar ginds aan 't vloekhout hangen?
Ik heb door u Hem voor dien dood gekweekt!

De cholera.

Time flies, Death urges, knells call, Heav'n invites, Hell threatens.
YOUNG.

En immer schrijdt zij voort; - in de onverwonen vuist
Klemt zij descherpe zeis en plettert en vergruist
Wat aâmt, en wordt niet moê van 't rustloos prooivergad'ren;
Verdelging is haar leus; de doodklok kondt haar nad'ren
En meldt heur zegepraal; het snikkend angstgesteen
Der tallooze offers nokt en reutelt om haar heen;

Een luide jammerkreet doet; waar zij treedt, zich hooren
 En klinkt, als feestmuziek, haar liefelijk in de ooren.
 En immer schrijdt zij voort, van rijk tot rijksgebied;
 De trotsche vorst verbleekt, daar hij heur nad'ren ziet,
 Zoekt angstig land en troon, als met een muur, te omgeven,
 Maar 't wederhoudt haar niet: zij grijnst bij 't magtloos streven,
 En stapelt lijken op en tast en hoopt ze op een,
 En wringt met ligten sprong zich over 't bolwerk heen
 En woedt met dubb'le kracht en kent geen mededoogen.

Verzaad aan 't stralend goud voor 't laatst de gierige oogen,
 Gij, die 't geluk op aarde in goud en schatten zocht,
 Zij naakt en, met uw' schat, ontroofd u d' ademtogt. -
 Verheug u, trotsche dwaas! voor 't laatst in de eerlaurieren,
 Van jaren de ijd'le vrucht, dra zal zij 't hoofd u sieren
 Met fletsche lijkcypres. - Omhels voor 't laatst het kroost,
 Dat zorg'loos om u speelt, uw wellust en uw troost,
 Gelukkig vader! prang voor 't laatst uw gade in de armen,
 Zij naakt en rukt u meê en weet van geen erbarmen
 En hoonlacht, als heur smart genade, ontferming vraagt.

Kus, minnend jongeling, kus de aangebeden maagd,
Die, 't oog van liefde ontvlamd, u teeder houdt omvangen
En in hare armen strikt: helaas, haar rozewangen
Dra zijn ze marmerkoud! Leen aan haar vleitaal 't oor,
Dweept ze u van 't zoet geluk der blijde toekomst voor:
Dra sluit een stuip haar' mond! Prent u haar zachte trekken,
Haar wezen diep in 't hart: dra zal haar 't lijkkleed dekken!
Zij naakt - kus dan voor 't laatst uw aangebeden bruid:
Dra strekt ze aan 't grafgewormt', te schoon een roof, ten buit!
En immer schrijdt zij voort; - geen band is haar te heilig,
Geen leeftijd, geen geslacht is voor haar woede veilig,
Zij zwaait de zeis in 't blinde en moordt en wort en gruiet,
Wat in paleizen troont, of onder 't stroodak huist;
Zij kent geen deernis, neen, zij plast in bloed en tranen
En weet, wat weerstand biê, zich 't zeker pad te banen.

Wie zijt ge, die heel de aard' met siddering vervult?
Gij, die, in duisternis en nevelen gehuld,
Niets dan verderving aâmt? Een vloekharpij, de kolken
Des afgronds uitgebraakt, om land op land te ontvolken?

Een helspook, dat, verwoed op 't menschdom toegesneld,
Voor Satans gruwelijk uw weerlooze offers velt?
Of slechts een doodend gif, in Delta's slibmoerassen
Door zonshitte opgeslorpt uit de uitgedampte plassen,
Dat, aan de lucht gehuwd, met d' adem binnensluipt
En, zwanger van verderf, onze aderen doorkruipt,
Tot de aether u verteert, of felle stormwindvlagen
Uw smetstof zaam len en naar and'ren dampkring jagen?
Wie zijt ge? Een Engel Gods, die, op zijn magtig woord,
Het wraakzwaard hebt omgord, - als eens aan 's Nijlstroms boord
De worggeest; - zijn gerigte en grimmigheid verkondigt,
Tot boete en wederkeer den zoon des slofs ontzondigt,
Tot hij zijn hoogten slecht, Jehovah God betuigt
En voor 't gesmade kruis de trotsche knieën buigt?

Maar wie ge ook wezen moogt, die nevelen omhullen,
Uw komst moet ons met schrik en sidd'rend' angst vervullen!
Met schrik? Hoe, reikt uw magt dan over dood en graf?
Zwaait ge ook aan gindsche zijde, als hier, den heerscherstaf?

Dooft gij dan, stokt in 't lijf al de ademtocht des levens,
 Dooft ge ook de flonkersprank van 't eeuwig aanzijn tevens?
 Lacht mij, verscheurt uw hand de omkleedsels der natuur,
 Geen schooner aanzijn toe, dáár boven 't rein azuur?
 Zoo spreekt de Wijze en kan met kalme rust u nad'ren,
 U om hem woeden zien en talrijke offers gad'ren;
 Wel huivert hij terug, grijpt gij hem dreigend aan,
 (Wie rilt niet voor dien togt langs de onderaardsche baan?)
 Maar door den nacht des doods ziet hij de schemeringen
 Der dagende eeuwigheid vertroostend henendringen,
 Hij weet, op wien hij bouwt, en reikt getroost de hand
 Aan u, de donk're gids naar 't lichtend vaderland.

Heil dien! Maar heeft ook elk dezelfde vaste gronden
 Van rust en zekerheid voor 't schuldig hart gevonden?
 Kan elk met kalmte een' blik op d' open grafkuil slaan?
 Den dood, waarmeê gij dreigt, kloekmoedig tegengaan?
 Ach neen! maar voor 't gevaar weet zich ons oog te blinden,
 In zachte zekerheid weet zich ons hart te omwinden!
 't Is of de dood zijn zeis niet tegen ons verheft,
 (Rampzalig zelfbedrog!) maar slechts den naaste treft.
 Gij moordt, gij wort, gij woedt, geen band is u te heilig,
 Wij wenden de oogen af, wij wanen ons nog veilig,
 Nog zeker, - tot gij ons den gorgel zamendrukt

En, in den laatsten stuip, dat zoet bedrog ontrukkt.
 Zoo lang wij âmen zijn we, in onzen waan, onsterflijk
 Wij dwazen! nietig stof, wij wanen 't onverderflijk.

Geen vrees! Zie zelfs dien dwaas, die slechts voor zingenot
 En wellust leefde, aan deugd, aan eeuwigheid, aan God
 Zijn helsche spotlust koelde, als waren 't hersenschimmen,
 Hij bleekt wel, ziet hij u hem plotslijk tegengrimmen,
 Hem wijzen op het graf, dat aan zijn voeten gaapt,
 In 't welk men toch welligt niet zonder droomen! slaapt;
 Hij rilt wel, hoort hij staâg de schorre doodklok kleppen,
 Ziet hij de omfloerste koets zich stadig grafwaarts reppen;
 Hij bukt wel huid'rig 't hoofd, als om den slag te ontgaan,
 Die dreigt, en staart ontzet 't vernielend moordtuig aan,
 Als aan een' zwakken draad hem boven 't hoofd gehangen:
 Maar dra heeft de oude rust die laffe vrees vervangen;
 Hij wendt zijne oogen af en spoelt met d' ouden wijn
 De bange zorg van 't hart en waant een God te zijn,
 En zwelgt en slempt en brast bij 't schat'rend feestrinkinken,
 Tot ge eensklaps hem verrast, den beker doet ontzinken,

Hem uit den wulpschen schoot der veile liefde beurt
En, met uw nevel vuist, den dood in de armen sleurt.

Hoe vreeslijk is die dood, hoe vreeslijk dat ontwaken!
O mogt dat beeld ons wijs, ons meer bedachtzaam maken!
Verbannen wij die rust, die ijd'le zekerheid,
Waarmeê 't litzinnig hart zich zoo bedrieg'lijk vleit.
De moordende engel woedt; zoo wij hem tijdig vreezen,
Ligt zal hij, bij zijn komst, ons minder vreeslijk wezen.
Nog 't heden is aan ons, de dag van morgen niet;
Gebruiken we elken stond, die ons dat heden biedt,
En laten we ons bedaard voor eigen vierschaar stellen!
't Geweten kent zijn' pligt en zal het vonnis vellen.
't Verleden trede in 't licht; het heeft, met trouwe stift,
Niet onze daân slechts zijn gedenkrol ingegrift,
Neen, zelfs gedachten, in het diepst der ziel geweven,
Bespied en in het boek der eeuwen neêrgeschreven.
Treed voor, ontvouw dat schrift voor onzen schuwen blik!
Een rilling grijpt ons aan, ons hart versteent van schrik
Bij 't zien dier zwarte lijst, bij d' aanblik van die bladen,
Met schuld en vloek en zonde en misdrijf overladen.
En zij, zij volgen ons naar 't rijk der eeuwigheid?
Geen wroeging, geen berouw, hoe bitt're tranen 't schreit,

Kan van dat vreeslijk schrift eene enk'le letter wisschen?
 Zij zullen over 't lot, dat dáár ons wacht, beslissen?
 Hoe donker is 't verschiet, hoe dreigend is ons lot:
 Die schuld! een gapend graf! en een regtvaardig God!

Ja, wie gij wezen moogt, die nevelen omhullen,
 Gij brengt den dood, en moet met sidd'ring ons vervullen,
 Zoo nog ons schuldig hart in Hem geen voorspraak vond,
 Op wien alléén de Wijze en hoop en kalmte grondt.
 En zoude uw komst op aarde een ander wit bedoelen?
 Een ander' dan behoefte aan Hem te doen gevoelen,
 Die, als de laatste hoop op eigen redding vliedt,
 De vaak versmade hand ons nog tot redding biedt?
 Zou dat de taak niet zijn, door de Almagt u gegeven?
 Ja, vreeslijke engel, ja! Wat nacht u moge omweven,
 Gij zijt een bode Gods, hij reikte u 't magtig zwaard,
 Het is op zijn bevel, dat ge om ons henen waart,
 Dat ge ons (voor zachter stem verdoofden wij onze ooren!)
 Op donderenden toon, bij elken tred, doet hooren:
 Bereidt u, want ik naak; wendt u tot Hem, wiens dood
 Voor elk, die op Hem bouwt, den weg des heils ontsloot;
 Bereidt u, eer mijn komst u sluim'rend overrompelt
 En redloos in den poel des eeuw'gen afgronds dompelt!

Bereidt u, want ik naak, en met mij de eeuwigheid,
Nog heeft, die redden kan, zijne armen uitgebreid!
Neen, vruchtloos zal die stem ons niet in de ooren klinken;
Zij doet ons, schuldbewust, in 't stof ter nederzinken
Voor hem, die 't somber 't pad, dat gij ons doet betreên,
Ten' doortogt maken kan naar 't rijk der zaligheên.

Mijn vaderland.
October 1830.

Mijn vaderland! mijn vaderland!
Gij land van eer, gij land van glorie!
Mijn vaderland! mijn vaderland!
Gij land van roem en van viktorie!
Waar zijn van 't oude leeuwenbroed
De sterke welpen heengetogen?
Geen heerschaar komt ten strijd gevlogen,
Wat is het, dat hen toeven doet?
Voor Hollands eer, voor Hollands glorie,
Op, leeuwen-welpen, ter viktorie!

Mijn vaderland! mijn vaderland!
Laat vrij d' alouden standerd hangen.
Mijn vaderland! mijn vaderland!
Uw leeuwen heeft de slaap bevangen.
De logge leên ter rust gestrekt,
De kracht verlamd, het oog geloken,
Den sterken kop in de aard' verstoken,
Die 't stof van zoo veel helden dekt,
Kan 't kroost dier oude leeuwen slapen,
Bij 't woord: voor Holland, op, te wapen!

Mijn vaderland! mijn vaderland!
Laat vrij een' vreemde uw' erfgrond sloopen;
Mijn vaderland! mijn vaderland!
Zet vrij uw' tuin den Belgen open;
Die tuin, zoo lang met reuzekracht
Door 't oude leeuwenras beveiligd,
Wordt thans onteerd, verlaagd, ontheiligd
Door een verbasterd nageslacht,
Dat Hollands vrijheid heeft vergeten,
En willig kluister torscht en keten.

Mijn vaderland! mijn vaderland!
 Die hoon zoude uwen roem outluist'ren?
 Mijn vaderland! mijn vaderland!
 Die smet uw' ouden glans verduist'ren?
 Neen, neen, de jonge leeuwen-teelt
 Doet zich reeds grimmig brullend hooren!
 Een droombeeld kwam hun sluimer storen
 En wees hen op der vad'ren beeld;
 Het bragt hun d' ouden tijd voor oogen,
 Toen voor uw' wil zich volk'ren bogen.

Mijn vaderland! mijn vaderland!
 Zij zien uw' roem van vroeger eeuwen,
 Mijn vaderland! mijn vaderland!
 Zij zien den strijd der oude leeuwen:
 Zij zien, hoe, door Gods schuts omwald,
 De Ruiters volk'ren temt en baren,
 Zij zien den kamp van tachtig jaren,
 Zij zien hoe Spanjes heervaan valt;
 Zij zien uw vrije vanen wapp'ren,
 En - vaderland! gij hebt weêr dapp'ren!

Jan de Rijmer aan de redactie van den Groninger *studenten-almanak*.

Hoc te
 Crede modo insanum, nihilo ut sapientior ille,
 Qui te deridet, caudam trahat.
 Hor. Sat. II. 3.

Gereimt und ungereimt, auf gut' und böse Lagen
 Mach' ich - und ohne mich, wie mancher, viel zu plagen,
 Sonette, Madrigals, Satiren, Liebesklagen
 Und Verse aller Art.
 MUELLNER.

Mijn Heeren!

'k heb uw' brief ontvangen;
 Gij vraagt wat rijms voor d' Almanak
 En 'k wend me, op dat geëerd verlangen,
 Tot mijn' bestoven doedelzak. -

Welaan, mijn trouwe levensmakker!
 Lang hongt gij wind'loos aan den wand,
 Dreun op een' deun naar d' ouden trant
 En doedeldom de dooden wakker:
 Galm d' adem, dien mijn borst besluit,
 Den luchtstroom, in mijn holle longen
 Als in een blaasbalg zaamgedrongen,
 In Paganini-toonen uit!

Maar hemel! Hoe? Wat dof gegorgel,
 Als van een' half gekeelden os,
 Wat wanklank, als van 't kermisorgel
 Des dooven speelmans, buldert los?
 Ach, waarde heeren Redacteuren!
 Ach, zie mijn' armen doedel aan:
 De naden zijn vanéén gegaan,
 Wis deed de droogte ze open scheuren!
 Vergeefs, dat ik mijn' adem spil;
 Hij wordt gestaâg al slap en slapper,
 En 't is een handig doedellapper,
 Die in een week hem flikken wil.

Mijn speeltuig stuk! Ei, wat beginnen?
 Waar' slechts mijn vriend, gij weet wel, hier,
 Of leenden mij de zanggodinnen

Eene aan den wilg gehangen lier!
 Geen instrument! - Waar mij te wenden?
 Ik sidder, als het paardenhaar
 Eens strijkstoks op de vedelsnaar:
 Hoe zal ik mijn karwei volenden?
 Ach, baas Apol, sta gij mij bij,
 Help mij, voor 't volgend jaar des Heeren,
 Een schoft of wat poëtiseren,
 En 't arbeidsloon verdeelen wij!

Maar ach - dat de angst 't mij deed vergeten! -
 't Is waar, 't aanhoudend snaargedruisch
 Der duizend Citadel-poëten
 Joeg immers Pol naar 't gekkenhuis;
 Ook de arme Muzendeernen sjokken
 Sinds met - hoe heet hij ook de kwant? -
 Als liedjeszangsters door het land
 En zijn niet van hem af te lokken:
 Geene uitkomst dus! - Tieck, schoon ge ook 't leed
 Eens dichters roerend wist te malen*),
 Geen ramp kan bij zijn' ramspoed halen,
 Wiens doedel 't Noodlot barsten deed.

*) In de bekende, meesterlijke novelle, *Dichterleiden* getiteld.

Geen uitkomst dus? - Ha, waarde vrienden,
 Weest maar niet bang! 'k Nam u maar beet;
 Gij dacht al: waar nu hulp te vinden,
 Nu onze baas geene uitkomst weet?
 Foei! meent gij, dat ik zulke prullen,
 Als citer, lier of doedelzak,
 Van doen heb, om uw' almanak
 Van voor' tot achter' op te vullen?
 Ha, ha! Ze zijn in 't rijmersgild
 Sinds longen tijd reeds overbodig
 En heel wat anders hebt ge nodig,
 Wanneer ge uw broodjen winnen wilt.

Gij weet, voorheen vereischte ons ambacht
 Dan weergaloos veel moeite en vlijt;
 Tot zeker baas in Amsterdam dacht,
 Men kon 't wel af in minder tijd;
 Hij wierp de vorige instrumenten,
 Als Pol, Pegaas en Pindus, weg,
 En vroeg, na grondig overleg,
 Octrooi, om 't zijne alom te venten.
 Hoezee! Vivat die nutte vond!
 Mijn heeren, een minuut patiëntie;
 De dankbaarheid voor de ed'le inventie
 Perst mij dit hymnusje uit den mond:

O, nooit volprezen inventeerder
Van 't vers-laptuig naar 't nieuwe licht,
Versma niet, dicht'rental-formeerder,
Mijn dankbaar galmend klinkgedicht!
Gij geeft mij lange en korte klanken,
Om voor den kunsthengst u te danken,
Die ons, als ging het hop, hop, hop!
In snellen, vliegenden galop,
Naar boven voert den zangberg op,
Tot eind'lijk, op den hoogsten top,
Waar de aarde is als een notendop,
De Muze ons, uit heur gulden kop,
Tot laving van den heeschen krop
Doet zwelgen van het Hoefbronsop
Tot we, onder bonzend hartgeklop,
In doodsangst staamlen: Muze, ach, prop
Ons niet te barsten! Stop, ai stop!
Geloof ons, zoete suikerpop,
Wij zwellen als een damesmop,
En, gaaft gij ons ook schop op schop,
Ja, dreigdet zelfs met galg en strop,
Wij kunnen niet één' enk'len drop

Ter grootte van een speldeknop
Van 't kristallijnen vocht meer op!

Maar 't rijmboek sleurt mij meê! - Geen God, geen Muze is noodig:

Pegasus, Parnassus, Hippocreen*), overbodig

Is ons uw zwakke hulp! Geen harp, geen lier, geen luit,

Geen citer, geen schalmei, geen rieten herdersfluit,

Geen doedel smeecken we af! Neen, geen Daedalus vleugels,

Geen gloênde scheppingskracht, geen geestdrift zonder teugels,

Geen fantasie, geen roes van duren Rijnschen wijn,

Behoeven we in dees tijd, om puikpoet te zijn.

Dank 't nieuwe werktuig, dank! Dat maakt ons 't handwerk ligter,

Maakt Jan en alle man voor één' rijksdaalder dichter;

En heel het gilde juicht met dav'rend kunstgeschreeuw:

*) Auctoriteit, althans voor Hippocreen, Pindarus en Sophocles, (zie eenige regels verder), gelijk mede voor Milton's bezingen van 't *Paradijs Verlost*, en *Itaaljes* trotsch zijn op C a m o ã n s, laat zich met opgave van dichter en bladzijde aanvoeren.

Leev' 't rijmboek, de eêlste vond van dees machieneneeuw!

Wat stoft ge, ô Griekenland, op Plato en Pindarus?
 Gij, Rome, op een' Virgijl, Sophocles en Icarus?
 Itaalje op Camoëns? Gij, Spanje, op Ariost?
 Gij, man van 't Brittenland, op 't Paradijs verlost?
 Al nam ook vroeger tijd die meesters tot exempelen,
 Wij kennen 't rijmboek slechts in onze Bardentempelen.
 En zie, hoe - 't boek zij dank! - ons ambacht bloeit en tiert;
 Hoe ieder zich het hoofd bewierookt en lauw'riert;
 Hoe in zoo menig stad geen hond of kat kan jongen,
 Of 't luid *te Déum* rijst uit twintig kop'ren longen;
 Hoe 't water zwoegt en kreunt, zich krommend onder 't wigt
 Der pakschuit, driemaal 's weeks tot zinkens volgedicht;
 Hoe ieder hymnen zweet, bij 't wederzien der dapp'ren,
 Wier moed den kleumschen Gal zoo lang deed tandeklapp'ren;
 Hoe elk in dicht vivat, triomft, hoeraat, hoezeet,
 Iōot, helaast, och-armt, ojerumt of oweet;
 Hoe bundels poëzij bij grossen en dozijnen,

Als kikkers in de lente, in elk formaat verschijnen;
En hoe hun toevloed Leip van uit zijn boekkraam dringt,
Schoon hij het mager lijf in honderd bogten wringt.

Ach, hoe langzaam ging het oudtijds met dat verzenmaken toe!
Bij den aanvang van den regel werd men reeds 't gesukkel moê.
Riep m' al God Apollo, zaalger, honderdmaal om 't rijmwoord aan,
Dikwijls duurde 't wel een uur tijds, eer men 't had en voort kon gaan;
Tot het vullen van een boekdeel hoorde zulk een bang getob,
Dat, wie dichte, moest behebt zijn met het taai geduld van Job.

Thans gaat het rijmen
Afgedrieduivekaters snel,
Verzen te lijmen
Is kinderspel.

Vindt m' onder honderd
Een', die den slag er niet van vat,

Elk zegt verwonderd:
Wat sul is dat!

Kreeg hij maar even
't Boek met de rijmen voor den dag,
't Vers waar' geschreven
Door tooverslag.

Naauw zijn de persen
Koud van een' bundel poëzij,
Daar gaan weêr verschen
Ter drukkerij.

Zie zoo! - 't Is uit, en 'k schenk u 't gratis.
't Is maar een staaltjen van mijn kunst
En toont, waartoe men thans in staat is,
Ook zonder al die Muzengunst.
Maar, om weêr tot de zaak te keeren,
Gij wilt wat rijms, weest dus zoo goed
En meldt, hoe veel ik zenden moet,
En in wat trant ge 't zoudt begeeren;
Mijn winkel is thans goed gevuld
En, wat ik heb, rijmt extra zuiver,
Ook overvraag ik zelfs geen' stuiver,

Zoodat gij wel niet dingen zult.

Legenden heb ik puik, mijn heeren!

Dat rijmwerk is thans zeer in zwang
En 'k dicht ze, al naar de lui 't begeeren,
Van één tot twintig ellen lang.

Den prijs kan ik niet juist bepalen:

Want die, uit Stoke en Klaas Kolijn,
Vol ouderwetsche woorden zijn,
Dient gij me iets duurder te betalen.

Wilt ge er geleerde noten bij,
Die zaak is van zoo veel gewigt niet,
Sinds Bilderdijs historie 't licht ziet:
Geen schepsel merkt de dieverij.

'k Heb twee *Balladen* slechts in voorraad;

In de eerste sterven hij en zij,
In de and're, daar de stoot niet doorgaat,
Komt zij nog met een flauwte vrij.
Schoon 'k juist mijn werk niet aan wil prijzen:
Ze zijn zóó hartverscheurend naar,
Dat niemand zonder doodsgevaar
Ze een zwang're vrouw zou kunnen wijzen.
Zoo gij ze van mij nemen wilt,
Druk - 't is één moeite voor de zettters -

Ze, in plaats van zwart, met roode letters,
En 'k wed, dat gij er selv' van grilt.

Romancen maak ik om te stelen,
Waarin de kuische Luna schijnt,
En Laura, onder donk're abeelen,
Met Filomele een duo grijnt.
Voorts *Minnedichtjes*, die doen blozen
En die mama niet lezen mag,
Of and're, met wat o! en ach!
En dood onschuldig herderskozen.
Naar *Jaar-*, *Geboorte-* en *Huw'lijksdicht*
Is weinig aanvraag in mijn' winkel,
Daar de allerdomeste boerenkinkel
Dat prullewerk thans zelf verriegt.

Naar *Hekel-werk*-moet gij niet vragen;
'k Heb 't eens, als knaap, daarmee verbruid,
Thans, in mijn rijper levensdagen,
Scheid ik er gansch en al meê uit;
Maar *Luimig goed* - Verbeeldt u, heeren!
'k Laat Freia in een hoepelrok,
God Thor met pruik en wandelstok
Langs 's heeren straten patrouilleren;
Le dieu des mers vertoont een' visch,

Thiasse een' hond met zeven koppen,
Iduna vent haar Weesper moppen,
En 'k vraag, of dat niet *luimig* is?

Voorts ben ik van *Bemoedigingen*,
Van *Op te wapen's! Krijgsgeschreeuw*,
Lierzangen op Oud-Hollands leeuw,
Den Koning, Neêrland, Bato's telgen,
Den Prins, Van Speijk, Hobeijn, Chassé,
Van *Toasten* op geheel de armee,
Van *Zegt waarheens, ontzinde Belgen?*
En wat dies meer zij, zóó voorzien,
Dat, neemt ge een tachtig, honderd ellen,
Ik mij volgaarn te vreê zal stellen,
Mogt gij voor de el een' gulden biên.